

DIVI
RAYMUNDI

LULLI MARTYRIS
DOCTORISQUE DIVI-

NITVS ILLUSTRATI

LIBELLVS DE FINE

IN QVO TRADITVR MODVS,
& Doctrina, quo possunt omnes infideles
ad Fidei Catholicæ veritatē breuiter
reduci, & Terra Sancta, è mani-
bus infidelium recuperari.

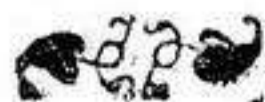

NUNC DE NOVO CORRECTVS,

*& notis marginalibus, ac
indice ornatus.*

Palmae Balear. Typis Raphaelis Moya,
Anno 1665.

DIT

RAMA

ESTADO

DE

LA

CIUDAD

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

APPROBATIO.

EGO Doct. Iacobus Ballester Presbyter Canon. Almae Sedis Maioricen. perlegi de ordine Admodum per Illustris Dñi Ioannis Baptista Zaforteza Canonici ac Sacristae Sedis Maioricarum, & Vicarii Generalis Illustrissimi, & Reverendissimi D. D. Petri Fernandez Manjarres de Heredia Episcopi Maioricen. Regiique Consilarii Libellum de sine editum ab Invictissimo Martyre Beato Raymundo Lullo, & nihil inveni contrarium fidei, & bonis moribus; imò per multae utilitates ex eo percipi possunt si typis mandetur. Hac die 7. Decembris 1664.

Imprimatur.
Zaforteza Vic. Gen.

*Don Felippe por la gracia de Dios
Rey de Castilla, de Aragon,
Mallorca, &c. y por su Magestad.*

NO S Dó Rodrigo de Borja Lanzol, Cavallero del Orden, y Milicia de Sãtiago Majordomo de su Alteza el Señor Don Iuan de Austria, y Vehedor General en los Exercitos de Cataluña del Consejo de su Magestad su Lugartiniente, y Capitan General en el presente Reyno de Mallorca è Islas adjacentes: Por quanto por parte de vos Raphael Moya Impressor, nos ha sido suplicado fuessimos servidos conceder licencia para poder imprimir vn libro intitulado De Fine, compuesto por el Beato y Illuminado Doçtor Raymundo Lullio Martyr. Y nos teniendolo por bien: Por tanto por tenor de las presentes hos damos licencia, y facultad paraque lo podays imprimir en este dicho Reyno. Dat. en Mallorca á 8. de Henero Año de Navidad de Nuestro Señor Iesu Christo 1665.

D. RODRIGO DE BORJA LANZOL.

Vt. Martorell Regens.

*De mandato sue Illus. Dominationis Barth.
Fullana Nott. pro Mathia Garcia Nott.
Secret. Regia Audientia Maioric.*

COLLEGIUM BEATÆ
MARIE SAPIENTIÆ
Prologus ad Lectorem.

*S*emper (benevole Lector) incredibili voluptate suorum antecessorum res gestas, memoratuque dignas colere veteres. Vti Romani, qui suis consulibus, Imperatoribusque victoria polentibus, quamplures aereas, aureas, marmoreasque figuras dicauere. Etiamque Deus Optimus Maximus decalogi precepta tanquam omni commemoratu dignissima Hebreorum Duci lapideis in tabulis iussit sculpi; nè aut estimationis quid amitterent, aut temporis decursu oblivione perirent. Pluraque alia tuo ingenio preferenda. Soli Baleares suorum, ipsorum, ac memorabiliū immemores extitere. Solum Baleares (inquam)

PROLOGVS

partem pro toto sumendo. Adest namq; Inuictissimus Dei Martyr Balearis, vt potè D. Raymundus, & consulum imperantium ve quis gloriosior illo corona polluit? Cuius victorum diadema honorabilius martyrij decore? Quæ emicantium gemmarum rutilantiorem lucē potita fuit, huius Martyris vita, moribus, & morte? Quæ doctrina verior illa cuius author potest cū Christo dicere Ioan. 7. Mea doctrina non est mea? Et tamen in eodem Balearico Regno à quibusdam odio prosequitur. Sed quid miror? Quæ doctrina, mores, & vita fuere Christi amabiliore? Et tamen in eius patria diu detestata ab omnibus ferè fuisse, neminē latet. Et quod mirū eam perpauci plantauere, rigauere, & auxere. Nos igitur (amantissime Lec.)

ad

AD LECTOR.

*ad horū imitationem ne è Maioricensiu
memoria D. Raymundi memorabilia
omnimodè deleantur; libellum hunc de
fine nominatum tãquam ex eius amenis-
simo viridario minimum lectum florem
typis mandare decrevimus; doctrinamq;
bonos mores authoris charitatem, & ex
ipsius impræssione futuram utilitatē tibi
damus experiendam. Si autem super par-
vitate animus tuus nauceat, non plus po-
testatis nobis esse tibi persuade. Etsi for-
te super latinitatem exorrescis attende
Paulo attestanti. 1. Corint. 2. Sermo
meus, & prædicatio mea, non in
persuasibilibus humanæ, sapientiæ
verbis, sed in ostentione spiritus, &
virtutis. Prospice igitur spiritum, &
doctrinã, qua omnes Reipublicæ status, ip-
so impertitur. Ne dete possit illud Pau. 2.*

PROLOGVS

ad Timote. 4. verificari; Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt, & à veritate quidē auditum avertent, ad fabulas autem conuertētur. Igitur Nobilissime Lector charitatis oculis in Lullum benè consule Balearum Protomartyrem cole eius doctrinam Christo ipsi infusam amplecteres; illum indies chariorem habe, ne de se possit (vti dixit Christus) dicere: Ioan. 15. Odio habuerunt me gratis.

Vale.

DOMINE

DOMINE DEVS

NOSTER IESV

CHRISTE AD TVAM

Laudem, reuerentiam, &
honorem incipit liber
de fine nominatus

PROLOGVS.

VM mundus in malo Status mū-
Cstato diu permanserit, di.
 & adhuc sit timendum
 de peiori, eo quod pau-
 ci sunt Christiani, multi verò infi-
 deles, qui conantur quotidie ipsos
 Christianos destruere; & multipli-
 cando se eorum terras capiunt, &
 vsurpant, Sanctissimam, & verissi-
 mam Dei Trinitatem, ac Domini

A s

Nof-

Nostri Iesu-Christi incarnationem beatissimam blasphemant vilitè ab negando; & ad dedecus cœlestis curiæ possident Terram Sanctam. Et quia Christiani adhunc statum pravissimum, & injustum quasi remedium nolunt dare; idcirco quidam homo dimisit omnia, quæ habebat, & diu per consequens laboravit, quasi per mundum eundo vniuersum, adèo vt posset protinus impetrare, cum Domino Papa, Dominis Cardinalib⁹, & etiã aliis principibus huius mundi remedium, & iuvamen ad tale magnum malum, & maximè in honestum si posset, venitus evitandum. Procedens tali modo: quod Dominus Papa, & Dñi Cardinales, & etiam alii Principes

supra

Apostolos imitatus fuit.

Procuratio Raymūai.

supra dicti aliqua monasteria edifi-
 cari, & construi concederent, in
 quibus aliqui valentes homines lit-
 terati pro Christo desiderantes
 mortem pati, diuersas linguas ho-
 minum infidelium addiscerent, &
 audirent, vt per consequēs per vni-
 versum mundum irent Evangelium
 prædicatum, sicut præcepit Noster
 Dominus Iesus Christus qui dixit
 Sancto Petro *Ioan. 21*. Petre si amas
 me pasce oves meas. Sed ego de hoc
 nihil potui impetrare, & causa qua-
 re non potui fuit, quia bonum pu- Causa im-
 blicum amicos non habet, & si quos pediens.
 habet pauci sunt [vt apparet vni-
 cuique intuenti] nam deuotio, &
 charitas quasi in omnibus sunt obli-
 tæ. Et quia feci multos libros cõtra Fecit mul-
 homi- tos libros.

homines infideles, & ad exaltationem humani intellectus, vt ad omnes scientias sit artificialitèr generalis, libellus iste finis omnium erit dictus, cum quo excuso me Deo Patri, & Iustissimo suo Nato, Sãctoq; Spiritui corda hominum præscrutãti; deinde Beatissimæ Virginis Mariæ Genitrici Dei Filii Incarnati, & toti etiam curiæ ciuium supernorũ: quoniam in isto opere facere plus non possum, ex eo quia quasi solus sum in tractãdo, & neminẽ quodãmodo inuenio, qui me iuuet; sed propono finalitèr Domino Papæ, & aliis quibusdã Principibus, seu Rectoribus fidei Christianæ mittere librum istum, in quo continetur materia per quam possent (si vellent) medi-

Nomen
libri.

Motivum
scribendi.

Materia
libri.

mediante gratia Iesu-Christi ad bonum statum reducere vniuersum, & ad vnum ouile catholicū adunire. Si enim hoc velint facere benè quidem, sin autem excusatus sum iuxta posse: & hinc in die iudici me excusabo coram supramo iudice sic dicendo: & etiam cum digito demonstrando: Domine iudex iuste ecce illos personalitèr, quibus dixi, & per scripta (vt melius potui) demonstraui modum perquē (si voluissent) potuissent conuertere Infideles, & reducere ad nostræ Fidei Catholicæ vnitatem, recuperando vestram præciosam sepulturam vna cum Ciuitate Ierusalem, Terrā Sāctam. Tunc super ipsos iudicium quale erit non est mihi licitū scire, solum

Excusatio
& accusatio.

solum illi pertinet, qui sciuit omnia ab æterno; tamen bene scio, & firmiter recognosco quod diuina potestas non in aliquo potest cogi, nèc diuina sapientia defraudari, & quod Dei iustitia in iudicio erit magna. Quade causa pro sano veròque cõ-
Matt. 15. cilio ego darem, vt qui habet aures
 audiendi audiat hoc quod dixi, &
 feruentèr in terrore magni iudicii
Iudicium suum imprimat intellectum.
timendũ.

DE DIVISIONE

huius libri.

DIVIDITVR iste liber in tres distinctiones; Prima erit de Disputatione Infidelium. Secunda de Bellatione. Tertia de Exaltatione intellectus.

DIS-

*DISTINCTIO I. DE DIS-
putatione Infidelium.*

P R I M A distinctio in quinque partes erit diuisa, quæ sunt hæc ordinatio, contra Sarracenos, cōtra Iudeos, contra Schismaticos, cōtra Tartaros, seu Paganos, & primo de prima.

Pars prima de Ordine

A D perpetrandam conuersionẽ Infideliũ requiritur talis ordo Ordo. scilicet quod Dominus Papa, & Domini Cardinales negocium cōmendent cuidã Cardinali Sanctissimo, & deuoto, & in sacra pagina litterato, ab omnibus aliis negociis consistorii absoluto, & exempto, & quod de bonis Ecclesiasticis facerẽt
conf-

construi extra gentium mansiones, quatuor Monasteria, in locis competentibus, & amenis, & illa dotari redditibus sufficientibus in perpetuum, tali modo, vt inde possent viuere audientes linguas (sicut dixi) & habere librorum sufficientiam, & docentium tales libros.

Expensæ ergo paucæ essent bonorum Ecclesiæ in respectu: nam multi sunt Episcopi, & Prælati, quorum quilibet per se de quinta parte suorum reddituum facere ista posset.

In isto etiam tractatu, requiritur, & monstratur quod ille Dominus Cardinalis, qui per Summum Pontificem esset ad hoc negotium deputatus fideles habeat Nuntios, & Legales qui inuestigarent per Clerum
fideli-

fideliter vniuersum, & eligere scirēt
tales deuotos homines litteratos, Viri eligē-
qui cum ardenti desiderio affecta- di.
rent addiscere illas linguas; ita quod
cum magna charitate, & patientia,
laborem, & fastidia vellent pati, &
finalitèr mori pro illo benignissimo
Dei Filio Dño Nostro Iesu Christo,
qui mortem pati non metuit pro
eisdem. Et tales homines indagati
in religionibus, siuè extra religiones
reperi, immediatè haberent licentiã
à Summo Pontifice exeundi, & in
dictis monasteriis existendi. Et mihi
sufficiens videretur, vt in prædicto-
rum quolibet essent duodecim de
conuentu, & haberent tertiũ deci-
mũ pro majori, & essent taliter or-
dinati, quod quando duo in linguis
B. infor-

informati extra ad prædicandum mitterentur, duo noui alii introirēt.

Ista quatuor monasteria deberēt etiam talitèr esse ordinata, quod in vno lingua Sarracénica doceretur, in alio Iudaica, in tertio Schismaticà, & in quarto Tartarica, seu Pagana. Et ad habendū magistros has linguas scientes Dominus Cardinalis ad illas partes mitteret in quibus inueniret homines pauperes has scientes, qui libentèr uenirent causa lacti, & informarent prædictis linguis illos valentes homines supradictos. Prædicta monasteria circa mare inter Christianos sint constructa; nam quidam religiosi moti deuotione, & compuncti vadunt aliquando ad aliquas partes

partes barbarorum, causa infideles homines conuertendi; & quia isti linguas non addiscunt inter illos facere pauca possunt; nam non habet, qui illis eos diligentè instruat lingua barbarica, & de hoc experientiã habeo, quia fui, quod infideles eos derident, atque spernunt; eo quod illa, quæ prædicant, siue dicunt cū confusione maxima eis monstrant proptèr defectum, quem habent in loquela; similiter quando per interpretes disputant penes illos, quasi nihil faciunt, cum prædictis; eo quod interpretes non apprehendunt virtutem fidei Christianæ, neque sufficientiam vocabulorum nostræ fidei ipsi habent.

Fuit apud infideles.

Quare spernunt prædicatores.

Fides Catholica incepit cum

b 2

præ-

Fides quo-
modo in-
cepit.

prædicatione, & multiplicata fuit
cum sanctitate, sanguine, & labo-
re: unde sequitur, quod sua mul-
tiplicatio cōsistat in potentia sanc-
tatis, martyrii, & laboris; sed
quare in tempore, in quo sumus nō
est in multiplicatione? Responden-
dum est, quia non habemus marty-
res, neque prædicatores cum feruēti
desiderio laborantes, sic de sancti-
tate qualiter Dominus Deus noster
est. Et quid mirū si miracula mo-
do non sunt sicut erant in tempore
Apostolorum?

Ha Papa Domine qualiter eritis
benedictus! & ò Domini Cardi-
nales qualiter eritis remunerati!
Et ille maxime Dominus Cardina-
lis, qui istud officium pertractabit!

Inci-

Incipite pro Deo, incipite: nam mors venit, & mille anni sunt jam præteriti, in quibus melius negotiũ inceptum non fuit. Ne timeatis loqui, neq; pæcuniæ paucitatem, quã fortè aliqui Episcopi, seu Prælati ad Dei bonum seruitium non expendant; & tamen plusquam dictum sit, non constaret. Et nescitis quod Sarraceni Arciscinos nutriunt propter bona temporalia hujus mundi? Arciscini quare sunt Quid mirum si nutriatis sanctos ad multiplicandum honores Iesu-Xpi, & Gentium saluationem? Et jam dixerunt Apostoli Iesu Christo: *Luca 22,* *Ecce duo gladii hic,* & ipse respondit: *satis est;* & per hoc fuit figuratum quod bellare debetis cum prædicatione, & cū armis contra homines infide-

infideles. Et nescitis vos quod X̄pus

Matt. 12. dixit *qui non est mecum contra me est,*
& quod ipse præcepit dictum ne-
gocium figuratè in quantum dixit:

Matt. 22. *diliges Dominum Deum tuum ex toto*
corde tuo, &c.

P A R S II. C O N T R A
Sarracenos.

Sarraceni
quid cre-
dunt.

SARRACENI credunt quod
Dominus Noster Iesus Christus
sit Filius Dei, sed nō credunt quod
ipse sit Deus. Et credunt quod ipse
fuerit melior homo, qui nunquā
fuiſſet, neque sit, neq; erit. Et quod
fuit conceptus de Spiritu Sancto,
natus ex Maria Viigine; & credūt
quod Beata Maria sit Virgo, & Sāc-
ta, & sic de Apostolis, quod sint
sanc-

sancti: & ideo nobiscum in multis concordantiã habent, ratione cuius concordantiæ possemus in tantum conuenire cum eis, modum declarando per quem credimus Incarnationem Domini Nostri Iesu Christi; quoniam ipsi non credunt, quod credamus incarnationem sicut credimus, ex eo, quia credunt quod credamus, quod Deus diuiserit se in tres partes, & quod vna pars in Beatam Virginem Mariam descendisset, & quod alia pars in cœlo remãssisset, & quod alia Spiritus Sanctus esset; & quod illa, quæ fuit incarnata fuisset facta homo, & quo ad deitatem mortuus, atque passus, & sic de aliis erroribus quãplurimis, quos nobis attribuunt falso

modo per Incarnationē Iesu-Xpi; & ideo si essent aliqui homines valentes, qui eis ostenderent, & mōstrarent, per quem modum nos credimus Incarnationem Dei veram, quemadmodum vos jam scitis, & ego ipsam in pluribus meis libris declaravi: per hoc, homo posset eos reducere ad Incarnationē credendum.

Sarraceni credunt vnum Deū esse tantum, & tamen credunt nos credere vnum Deū diuisum in tres partes, & quamlibet esse vnū Deū, qui ab alio sit diuisus, & sic credunt nos credere tres Deos sic distinctos, & vnum Deum ex illis compositum incommuni; & sic de multis aliis erroribus, quos nobis falsō

obom

p d

attri-

attribuunt. Et ideo si modum, per quem nos credimus ipsi scirent, & hoc potissimè in summa Dei Trinitate, & quod de ipsa damus ita cogentes rationes, quod intellectus humanus, contra ipsas non potest contrarium consentire, quas rationes vos jam scitis, & ego eas declaravi in pluribus libris meis, in lingua Arabica, & Latina, tunc ipsi concederent ad credendum in ipsam Dei Beatissimam Trinitatem, & maximè litterati; quia de illis in Mahometo pauci credunt, ex eo quia benè cognoscunt, quod ipse fuit homo peccator, & quod in eorum lege posuit multas truphas, & de hoc sunt experti aliqui arabici Christiani, vnus inter quos possum dici

Litterati non credunt Mahometo.

dici. Conuersis autem maioribus Sarracenis, minores conuerterentur per consequens per maiores.

Sarraceni dicunt nos dicere fidem nostram fore improbabilem, & ideo negligunt antedictam, nam credere pro credere ipsi dimittere nolunt; & sic fides nostra est valdè per ipsos difamata; vnde esset necesse quod homo eis diceret fidem nostram esse probabilem, fide pœnitens remanente, sicut figuratum est in libro, quem fecimus de æquiparantia nominato, & in alio de prædicatione, & in alio de Deo, & in alio de disputatione fidei, & intellectus, & in alio de ascensu, & descensu ipsius intellectus, quos quidem fecimus ad exaltationem fidei

fidei Christianæ: & ideo qui per talem modum irent contra ipsos, non possent illis negare Beatissimã Trinitatem, tamen diuina gratia adjuvante.

Sarraceni credunt habere vnum Miraculũ miraculum necessarium, & verum, Sarraceno-
norum. ratione cuius affirmant eorum legẽ esse veram. Et hoc miraculum est, eo quia dicunt Alcoranum fore in Cõtra Al-
coranũ est supramo gradu dictaminis sic dictatum, in tantum, quod homo ipsum dictasse non potuisset, sed fuit centũ Dei
nominib⁹ missus per ipsum Gabrielem in os ipsius Mahometi, & hoc Dei dictamine sic volentis, & sic vocant Alcoranum Verbum Dei. Dictamen vero multum est ornatum, ego vidi, sed subjectum siue materia est trupha-

truphatoria, atque falsa, & multis falsitatibus adornata, sicut est in pluribus cantilenis de actibus luxuriae adornatis, ratione cuius leuiter illud, quod dicunt esse miraculum, potest destrui, & annullari. Modum, per quē Dominus Cardinalis mittat prædicatores Sarracenis, hic exprimere non oportet; quoniam recomendandus est sapientiæ, & suæ sanctitati.

P A R S III. C O N T R A
Iudæos.

IUDÆI arguunt, quod fides eorum est vera, eo quia Christiani, & Sarraceni asserunt, quod Deus dedit Legem Moyfi, quam credunt tenere Iudæi supradicti; sed ad hoc
ref-

Iudæorum
fundamē-
tum.

respondendum est per primam intentionem, & secundam, quoniam vetus testamentum est, ut sit novum: nā sicut domus est per secundam intentionem, & habitare per primam; & arbor est, ut sit fructus, & ista vita, ut sit alia, & sic de similibus istis: à simili testamentum vetus est, ut sit novum; ideoque non sufficit judæis testamentum vetus, eo quia sunt contra novum, quod novum est perfectio veteris, sicut forma est perfectio materiae, & prima intentio secundae, & habitare domus, &c. & ideo sicut Deus posuit ordinem in omnibus rebus per primam intentionem, & secundam; sic posuit ordinationem in prima lege, & secunda, quæ prima quoad finem est testamentum

De prima
& secunda
intentione
fecit unum
librum.

no-

novum; sicut fructus arboris.

Iterum decē præcepta sunt fortiora principia, quæ sint in testamēto veteri, & secundum quod Iudæi tenent non sufficiunt eis quoad salvationem, quia ipsa exponunt moralitèr vt libertates, & Reges habeant in hoc mundo, vt patet in adventu Messiaë, quem expectant; & quia salvatio requirit Deum cognoscere, & amare, & ei seruire, maximè proptèr ipsum, & ipsi de Deo nullam notitiam habeant, nèc appetant, eo quia exponunt præcepta ad litteram, non sicut Christiani, qui exponunt allegoricè, tropologicè, & anagogicè vero modo; sequitur ergo, quod in statu salvationis non sunt Iudæi.

Isai-

Isaias dixit cap. 7. secundum translationem septuaginta: *nisi credideritis non intelligetis*, & sic sequitur, quod si credimus intelligemus. Iudei verò dicunt, quod de Deo nihil intelligitur, ratione cuius sequitur, quod sicut credere debent nō credunt, sed nos Christiani credimus, quia de Deo multa scimus, sicut relationem in diuinis, & in actibus intrinsecis diuinarum rationum, & hoc per istum syllogismum apparet manifeste. Quando duæ rationes ita se habent, quod vna habet actū, si reliquæ non habent, se ipsis realitè differunt; sed in Deo diuina voluntas habet actum, scilicèt velle, & si Diuina Æternitas non habet actum, scilicèt æternare, & sic de aliis

aliis suo modo, seipsis realiter differunt; sed hoc est falsum, & impossibile, quia voluntas non esset per se volens: ergo æternitas habet actum videlicet æternare, ratione cujus sequitur, quod in divina æternitate sit æternās, æternatum, & æternare: & ista tria sunt res relatæ in essentia æternitatis, & invicem sunt vna æternitas, vna essentia, & vna natura divina, & istas tres personas divinas vocamus; & hoc fuit in Abraham figuratū, qui vidit tres, & adoravit unū: & etiam per David, qui dixit: *ante Luciferum genui te*: Quoniam quidquid est ante luciferū, est ab æterno, & ideo gignens, genitum, & generare sunt in divina æternitate

res

res æternæ, & distinctæ: quoniã
gignens, se ipsum gignere non po-
test. Et sicut dedimus exemplum,
de prædictis, potest dari ita de aliis
suo modo, vt figuratum est in plu-
ribus libris meis, quos feci, jam Libri.]
superius nominatis, & in istis, qui
sequuntur, scilicèt, libro de Intel-
lectu, libro de Voluntate, libro de
Memoria, libro de Significatione
libro de Investigatione divinarum
dignitatum, & etiam in libro Ar-
boris scientiæ figuratum.

Consideratis prædictis esset bo-
num, quod illi, qui Abraicum ad-
discerent, & audirent in diebus do-
minicis prædicarent in sinagogis, &
in diebus etiam sabbatinis, & cum
Iudæis in eorũ domibus disputarent

C

colli-

colligēdo auctoritates veteris testa-
mēti, in quibus testamentū novum
est figuratū, & quod illas auctori-
tes reducant ad necessarias rationes,

Auctoritas quoniam auctoritas non est contra
non est cō- rationem, vt est vera, sicut exem-
tra rationē plum dedimus de æternante, æter-

nabili, & etiam æternare. Et ideò
esset bonum, quod illi sapientes in

hebraico sic studentes multas col-
ligerent auctoritates, & ipsas ad

necessarias rationes applicarent,

Libri.

vt est in libro de syllogismis, & in

libro de significatione, & in libro

de actibus divinarum dignitatum

figuratam.

Iudæi Trinitatem in Deo, & etiā

Incarnationem credere multum ti-

ment, sed ad hoc eis exemplum

secun-

secundum quod in capitulo contra Sarracenos datur posset dari. Multi Iudæi fierent Christiani, sed timent paupertatē in restitutione, quā debēt facere pro vsuris; sed ad hoc est remedium dādum tale: nam *necessitas non habet legem*, vt dicitur in vulgari, & quia omnia bona, tam mobilia, quam immobilia sunt à Deo, ideo reducenda sunt ad suum seruitium, & honorem, & ad salutem gentium huius mundi.

P A R S IV. C O N T R A
Schismaticos.

SCHISMATICI plures sectas habēt sed schisma in tribus maximè consistit, in græcis videlicet Nestorinis, & etiam Iacobinis, & contra istos

Liber
quinque
sapientum

istos fecimus vnum librum, in quo errores eorum declarantur; & quia noster modus credendi catholicus est, & verus, ideò ad confūdendum errores schismaticorū est bonus ille liber, & sic de quodam alio libro, quē fecimus intitulado, quid credere de Deo homo debet; sed in libro isto aliqua contra Schismaticos volumus pertractare,

Liber.

C A P. I. C O N T R A
Græcos

GRÆCI negant quod Spiritus Sāct⁹ à Filio procedat, & ideo volumus dare modū, per quē in græco studentes cōfundere valeāt ipsos græcos, videlicèt, quod accipiantur à Latinis, & Græcis propositiones neces-

necessariæ, & communes, postea opiniones latinorum, & græcorum ad illas propositiones necessarias applicentur; & illę opiniones, quę cū propositionibus necessariis magis convenient, magis necessariæ videantur; & super hoc exempla dabimus tali modo.

Deus est principiũ, quod simpliciter est perfectum; principium perfectum non posset esse sine tribus, videlicet, quod in tali principio, sit principiũ principians, & non principiatum, & principium principians & principiatum, & aliud principiatum, & non principians, & quod sint vnũ principium perfectũ simpliciter ista tria; nam sine istis tribus principiis principium esse nõ potest perfectum.

I. Ratio.

perfectum; talè principium perfectum est secundum latinos, non autè secundum græcos; quoniam Deus Pater, est principium principians, non principiatum; Deus Filius, est principium principians, & principiatum, principians, quia cum Patre spiritum Sanctum spirat, & est principiatum, quia à Patre est genitus; & Spiritus Sanctus est principium nō principians, & principiatum principiatum, quia à Patre, & Filio est spiratus, & non principians, quia in essentia Dei personam non generat, neque spirat. Græci autem hoc non possunt dicere secundū sectā eorū, eo, quia negāt, quod Filius sit principium principians; & sic attribuunt Deo, quod non est principium simpli-

simpliciter perfectum, quod est impossibile, atque falsum, cujus ratione patet, quod ipsi sunt in errore.

Item: omne illud per quod divi- 2. Ratio.
næ personæ sunt magis æquales est
necessarium: per istam propositionem
latini possunt probare, quod
græci sunt in errore, & hoc sic: po-
sito quod opinio græcorum sit vera
sequitur, quod Pater habet duas ac-
tiones, videlicet vnam, quia Filium
generat, & aliam, quia Spiritum
Sāctum spirat; sed Filius non habet
nisi vnicam passionem; eo quia est
genitus, neque Spiritus Sanctus nisi
vnicam passionē, eo quia à solo Pa-
tre est spiratus; & sic Pater est in ma-
joritate; eo quia duas actiones ipse
habet, & Filius in minoritate, eo

C 4

quia.

quia non habet nisi vnicā passionē,
 & sic de Spiritu Sancto, qui non,
 habet nisi vnam solam spirationem;
 sed secundum latinos non est sic:
 quoniam secundum ipsos Pater ha-
 bet duas actiones, & Filius vnam
 actionem, & vnam passionem; &
 Spiritus Sanctus habet duas passio-
 nes, & sic sunt æquales: concludi-
 tur ergo, quod latini sunt in veri-
 tate, & græci in errore, vt declaratū
 est per propositionem supradictā.

3. Ratio.

Item: omne illud per quod divi-
 næ personæ magis invicem concor-
 dant est necessarium: secundum la-
 tinos propositio hæc est vera, non
 verò penes græcos, quoniam secū-
 dum latinos Pater, & Filius concor-
 dant invicem in existendo vnum

prin-

Duas pas-
 siones quia
 ad duo sup
 posita re-
 fertur.

Pater, &
 Filius sunt
 vnum

principium spirativum, quod acti-
 vat se in vno principio spirato, scili-
 cèt in Spiritu Sãcto. Si autẽ Spiritus
 Sanctus non procedit à Filio des-
 truitur illa major concordantia di-
 vinarum personarum, & sequitur
 minor. Etiã sequitur privatio con-
 cordantiæ personalitèr inter Filium,
 & Spiritum Sãctum, & quia minor
 concordantia in divinis esse nõ po-
 test ergo &c.

Item: omne illud per quod divi-
 na natura est magis communis in
 divinis personis est necessarium; sed
 hoc est secundum latinos, non autẽ
 secundum græcos: quoniam secun-
 dum latinos inter Patrem, & Filium
 consistit natura per generare, & in-
 ter Patrem, & Filium per amare in
 Spiri-

Principiũ
 spirativũ.

4. Rario.

Natura id
 est produ-
 tio.

Spiritu Sancto, qui est naturaliter amor ab utroque procedens per amare; sed secundum græcos inter Filium, & Spiritum Sanctum, non consistit personale amare naturale; imò natura priuat actum suum, quod est impossibile, atque falsum: ergo &c.

5. Ratio. Item: omne illud per quod in essentia Dei amare consistit magis in medio amantis, & amati est necessarium, & sic de intelligere inter intelligentem, & intellectum, & bonificare inter bonificantem, & bonificatum, & sic de aliis actibus diuinarum rationum; sed hoc sequitur secundum latinos, non autem secundum græcos, ut per se patet: ergo &c.

Item

Item omne illud per quod diuinæ personæ sunt magis prope ad se invicē, & remotæ à distātia est necessarium; sed hoc est per latinos, non autē per græcos: ergo &c. Et hoc declaratur sic: quoniam in quantū latini dicunt, quod Spiritus Sanctus procedit à Filio, consistit propinquitas inter Filium, & Spiritū Sanctum personalitèr per spirare, quæ propinquitas est actus purus, hoc autem non est secundum græcos, imò distant, eo quia inter ipsos non est actus productivus personalis, & hoc figuratum est in vna figura plana, in qua sunt duæ lineæ constituentes vnum angulum acutum, in qua deficiunt duo anguli acuti. Primus angulus significat, quod

quod Pater producit Filium, & spirat Spiritum Sanctum, sed si Filius non spiraret Spiritum Sanctum, non esset angulus inter Filiū, & Spiritum Sanctum; sed secundum latinos, loquendo mathematicè, triangulus est rectus habens tres angulos, scilicèt inter Patrem, & Filium, & Patrem, & Spiritum Sanctum: & quia Diuina Trinitas necessario est perfecta, & à distantia remota: ergo &c. Multæ aliæ rationes possent adduci ad inueniendum propositiones contra græcos, & maximè tenendo modum nostræ Generalis Artis.

CAP.

*C A P. II. C O N T R A
Iacobinos.*

SECVNDVM quod scitis Iacobini
Scredunt, quod in Christo nō sit
nisi vna natura, & ad hoc adducūt
aliquas fragiles, & solubiles ratio-
nes, inter quas est hæc vna; quo-
niam dicunt, quod nisi de natura
diuina, & humana esset vna natu-
ra, persona Christi non posset esse
vna. Et ad hoc respondendum est
per exemplum: quoniam sicut Sor-
tes est vna persona, & naturæ suæ
animæ, & corporis non conuertū-
tur, eo quia anima habet naturam
incompactibilem, & spirituales; &
corpus habet naturam compactibi-
lem, & corporalem: sic in Christo
vna est persona, & duæ sunt naturæ
vna

vna diuina infinita , & æterna, alia finita , & noua, quæ in quantum duæ naturæ conuerti non possunt.

1. Ratio.

Iterum Iacobini implicant contradictionem modis pluribus, vt ad minus per quinque probabimus rationes, quarum ista erit prima. Latini, & Iacobini conueniunt æquivocè in ista loquutione: quoniam dicunt, quod Christus, qui est in cælo super nos non est in altari sine Eucharistia, in quo altari esset, & etiam vbiquè si natura humana, & diuina conuertuntur, quoniam natura diuina est vbiquè per se, & sic sequitur, quod Christus in quantum homo sit vbiquè, & non vbiq; quod est impossibile: concluditur ergo, quod Iacobini sunt in errore.

Ite-

Iterum Pater, & Filius spirant Spiritum Sanctum, & hoc naturalitèr ^{2. Ratio.} per amorem, & natura trium personarum non est nisi vna; & ideo si natura humana esset eadem natura cum diuina, Christus homo per naturam sui amoris spiraret Spiritum Sanctum cum Patre, & Filio, quod non concedunt latini, nequè Iacobini, quare &c.

Iterum latini, & Iacobini consentiunt communiter, quod Filius ^{3. Ratio.} Dei habet intelligere infinitum, & æternum, & hoc naturalitèr, & Christus in quantum homo non habet intelligere infinitum, & æternum, sed finitum, & novum naturalitèr, sed si natura humana esset eadem numero cū natura diuina,
Chris-

Christus in quantum homo haberet infinitum, & æternum intelligere, quod est cōtradictio: ergo &c.

4 Ratio. Ulterius si in Christo natura divina, & humana essent eadem numero, naturales actiones, & naturales passionis humanitatis converterentur cum diuina bonitate, magnitudine, æternitate, & sic de aliis rationibus Dei naturalibus; sed non conuertuntur; eo quia infinita bonitas &c. Non potest conuerti per naturam cum finita, & noua bonitate, &c. Et sic sequitur cōtradictio, quæ cōtradictio est impossibilis: ergo &c.

5 Ratio. Iterum latini, & Iacobini asserunt, quod Christus est æqualis Patri
secun-

secundum diuinitatem, minor autē
Patre secundum humanitatē; sed si
in Christo natura Diuina, & huma-
na conuerterentur in idemptitate
numeri, Christus non esset minor
secundam humanitatem, quam
Pater secundum diuinitatem, quæ
diuinitas est diuina natura, & sic
sequeretur contradictio, quæ cō-
tradictio est impossibilis: ergo &c.
Per istas prædictas rationes, & per
multas alias possent Iacobini deuin-
ci, & quia intellectus naturaliter
appetit verum, eo quia veritas est
suum proprium objectum, per ar-
duam, & continuam disputatio-
nem latini ad fidem catholicã pos-
sent reducere Iacobinos.

D**CAP.**

CAP. III. CONTRA
Nestorinos.

NESTORINI credunt, quod
duæ personæ sunt in Christo;
& ad hoc assignant aliquas fragiles,
& solubiles rationes, inter quas hæc
est vna. Ipsi dicunt, Deũ non po-
tuisse fieri hominem, nisi ipse ho-
mo esset in actu, & non solum in
potentia: & si fuit in actu, fuit per-
sona humana, habens esse huma-
num, & essentiam humanam, &
sic vocant ipsam personam huma-
nam, vnam per se existentem homi-
nem, & aliam vocant personam
Filii Dei per se existentem personã;
sed ad soluendum istam rationem
damus hoc exemplum in sorte: dũ
fortes erat embrio in matrice, non
erat

erat persona humana, eo quia deficiebat ei anima rationalis, tamen ipse embrio habebat quatuor naturas, siue potentias, quæ sunt hæc videlicet elementatiua, vegetatiua, sensitua, & imaginatiua, sed eueniens anima rationalis deduxit ipsū, & quidquid habebat in speciē humanam in introitu, & hoc actiuādo se supra subiectum materiale, corporale, cum quo, & cum se ipsa, & cum omnibus, quæ habet naturalitèr hominē constituit, & componit, & hoc in vno nunc indiuisibili, seu instanti: à simili; & multo melius sine comparatione Filius Dei in vno instanti produxit de potentia in actum embryonē in vtero Beatæ Virginis Mariæ,

Quid habet embrio.

Non destruxit sed deduxit in speciē humanam.

Incarnatio in instanti facta.

& creauit animam rationalem in eodem nunc, & in ipso nunc deduxit naturam humanam in ipsam naturam diuinam, & æternam, in qua Deus factus fuit homo, & homo Deus: & sic ratio Nestorinorum non est vera, eo quia in incarnatione non fuit successio, neque motus; sed valuisset, si in ipsa incarnatione fuisset successio, siue motus ab vno instanti in aliud, & quod subiectum incarnationis non fuisset æternitas, in qua successio, siue motus nullus existere potest.

Iterum; Nestorini ratione loquutionum implicant contradictionē: quoniam latini, & Nestorini in istis loquutionibus conueniunt æquivocè. Christus est Deus, & est homo

Subtūm
idest sup-
positum

homo, Deus est homo, homo est Deus, Deus est Christus, homo est Christus; sed si in Christo sunt duæ personæ, istæ loquutiones non possunt esse veræ: eo quia vna persona non est alia: & sic sequitur contradictio, quæ contradictio est impossibilis: apparet igitur, quod in errore sunt Nestorini.

Præterea posito, quod in Christo essent duæ personæ, & Christus esset vnus, oporteret de necessitate, quod ipse esset compositus, & esset tertia persona superius à duabus, sicut homo Sortes, qui est superius ad suum corpus, & ad suam animam, eo quia est tertius numerus, ratione cuius anima Sortis nõ est Sortes, neque corpus est Sortes,

Christus non est cõpositus vide in trũco arb. Iesu Xpi.

d 3

quo-

quoniam pars non est totum: & quia diuina persona non potest habere sub se aliquid altius, neque potest esse pars, eo quia infinita est, & æterna: patet ergo, quod in X̃po non sunt duæ personæ: quare &c.

Vlterius: omne illud per quod in Christo natura diuina, & humana magis possunt concordare est necessarium; sed hoc est per conjunctionem diuinæ naturæ, & humanæ in existendo vna persona, quod per se est euidens: concluditur ergo, quod in Christo non sunt duæ personæ: est ergo vna tantum.

Adhuc: posito, quod in Christo essent duæ personæ, ipsæ duæ personæ essent vicinæ, sed non conjunctæ, & tamen in sorte, & sic de aliis

aliis hominibus anima, & corpus non solum sunt vicina, sed conjuncta; & quia conjunctio plus dicit, quam vicinitas ratione unionis personæ: anima, & corpus in sorte magis participarent, quam divina, & humana natura in Christo, & quam bonitas divina, & bonitas humana, & sic de aliis suo modo: & quia omnia ista antedicta sunt absurda: ergo &c.

Conjunctio dicit plus quam vicinitas.

Nestoriani dant istud exemplū: Exemplū in Deo sūt tres personæ divinæ distinctæ à se invicē, & Deus est vnus, & non plures; à simili in Christo sunt duæ personæ, & Christus est vnus, & non plures; sed ad hoc respondēdum est, quod non est simile hoc exemplum, quoniā in Divina natura

Impugnatur exemplum.

ollua

d 4

natura

natura Deus Pater de tota sua essentia producit Deum Filium, & quidquid Dei Filius habet; & Pater, & Filius ad invicem spirant Spiritum Sanctum, & quidquid ipse habet: & sic quid mirum si personæ sunt distinctæ, & sunt vnus Deus vna substantia, & vna natura postquam vna persona de alia, & ex alia est producta? Sed non est sic in Incarnatione, quoniam Deus Filius non producit hominem de sua essentia, & natura, sed de natura humana se hominem ipse facit: & sic ratio Nestorianorum nihil valet.

Per multas alias rationes, quæ prolixæ essent ad narrandum possēt latini cōfundere Nestorianos, & tales ponere rationes, quas Nestoriani nullo

nullo modo soluere possent, vt superius jam est dictum. Et ideo bonum est, quod arduè, & continuè Nestoriani disputēt cū latinis, quoniam sicut aquæ fluminum ad mare naturaliter revertuntur, sic veritates in intelligere suo modo.

Ardua, &
continua
disp. bona

Narratur, quod quidam Sarracenus esse voluit Christianus, & ad terras Christianorum ille venit, & invenit in via quatuor sapientes, qui de eorum legibus disputabant, vnus erat latinus, alter grecus, alter Nestorinus, & alter jacobinus; & quod erat in veritate quilibet sustinebat, & alii in errore. Sarracenus videns, quod quilibet vocabat se Christianum, & inter ipsos erat contrarietas, blasphemia, atque ira; amisit

Exemplū
hoc lege
in lib. 5.
Sapientū.

devo-

deuotionem, quam habebat ad fidem Christianam, & dixit eis, quod libentè Christianus esset, si quis ipsorum esset in veritate scire posset, & ideo Dominus Papa, & Domini, etiam Cardinales, hoc multum de-

Quare sūt schismatici. bent timere: quoniam propter defectum Ecclesiæ schismatici sunt in mundo, qui possunt destitui, si Dominus Papa, & Domini Cardinales vellent facere ea, quæ in hoc volumine continentur.

*PARS V. CONTRA TARTAROS
seu Paganos.*

TARTARI, & sic de aliis gentilibus non habent scientiam, neque legem. Legem non habent, quoniam eis deficiunt prædicantes.
Scien-

Scientiam non habent, quia intellectus eorū est in rebus sensibilibus, & imaginabilibus occupatus: & sic Ecclesia prædicatores deberet eis dare, qui eos instruerent in sancta lege catholica, cum rationibus probatiuis: & quod de jure, & de medicina, & de philosophia, & de moralibus eis darent scientiam, & hoc continuè, & expressè. Quo ad theologiam libri nostri supradicti essent valdè boni, & inter alios Liber Gentilis, in quo Christianus, Sarracenus, & Iudeus, coram quodam gentili de veritate disputant, & de fide. Per illum librum possent cognoscere [si vellent] quod sancta fides Catholica continet veritatē, & quod Iudæi in errore sunt, & etiam

Fuit ultra
mare.

etiam Sarraceni. Ego verè fui in
partibus ultra marinis, & audiui,
quod Cassanus Imperator Tartaro-
rum pluries dicebat, quod volebat
de fide Christianorum esse certus,
quoniam si de ipsa haberet certitu-
dinem, ipse se faceret Christianum,
& faceret, quod tota sua militia ef-
set omnimodè baptizata, & quia
certitudinem non habuit, factus
fuit cum tota sua militia Sarracenus:
& sic in Dei Ecclesia cōtritio mag-
nam habet materiam, & subjectū,
ad corda eorundem remordendū.

Exemplū
Regis Tu-
nicii.

Ulterius accidit, quod Tunitii
fuit quidam Rex Sarracenus, qui
Murmiamoli vocabatur; & adhuc
non est diu, quod vnus Religiosus
Christianus arabicè huic probauit,
quod

quod Sarracenorum lex erat falsa,
& hoc est facile ad probandū. Tunc
Rex ei dixit, quod fidem Christia-
norum approbaret, & ipse deinde
se faceret Christianum, & omnes
alios de sua patria faceret baptizari.
Dictus Religiosus non erat multū
litteratus in Philosophia, neque in
Theologia, & respondit, quod
Christianorum fides non erat pro-
babilis, sed tantum credibilis. Et
tunc pro trufa Rex habuit dicta
sua, & quod nolebat credere pro
credere dimittere dixit ei, sed benè
dimitteret credere pro intelligere
veritatem: & ideo si religiosus ille
de nostra fide tales dedisset ratio-
nes, ita cogentes, quod Rex nō
posset solvere ipsas [quæ rationes
sunt

Fides po-
test pro-
bari.

Isidorus
origen

sunt in sacra pagina implicata, & sū certus quod in libris meis supra-
dictis sunt, vt patet in eisdem.]

Tunc Rex fuisset Christianus, & vna cum eo suæ gentes; quoniam Sāctus Rex Franciæ Ludouicus iuit tunc tunicium, cum exercitu suo magno, & si prædictus Sarraceno-
rum Rex consensisset, tota sua pa-
tria esset jam fidelis, & sic recupe-
rata fuisset Terra Sancta, & ideo
conscientia spectet habere iudicium
4. contra illos, qui possunt agere bo-
num, & ad hoc deputati sunt, &
non agunt, & quasi ab illis peni-
tus est neglectum.

Iacobi.
infine.

Vlterius dico, & etiā juro quod
Genuæ accidit mihi semel dum cū
quodam judæo de fide per rationes
cogen-

cogentes vellem disputare, quod ipse dixit, non esse mihi licitum; quoniam Summus Pontifex hoc nolebat; & tunc ego dixi, quod cum talibus rationibus cogentibus cum ipso volebam disputare, cum quibus omnes suas ei soluerem rationes, & meas ipse dissolvere non posset, vlllo modo; tamen non proptèr quid, nèc per quia, sed per æquiparantiam, de qua fecimus vnum librum, superius in principio pag. 18. nominatum, & per modum etiam plurium aliorum, superius jam dictorum; & finalitèr disputauimus sicut dixi, & in fine fugit, ita quod coram me causa disputationis non fuit ausus postea apparere.

**Tartari, & sic de aliis paganis
omnes**

Pagani
credunt
mundum
æternum.

omnes mundum esse æternū quasi
credunt; & in prædestinatione mul-
tum stant ad iudicium astronomiæ;
sed quod mundus novus sit, satis
est in sacra pagina implicatum, &
etiã per cogentes rationes est pro-

Homo ha-
bet liber-
tatem.

batum in pluribus libris meis, in tã-
to, quod intellectus humanus nõ
potest tenere contrarium bono
modo: & ad hoc etiam bonus est
vnus liber, quem fecimus, qui de
prædestinatione nominatur, in quo
probatur, quod liberum arbitrium
habet homo bonum, aut malum
simplicitèr ad agendum. Etiam fe-
cimus vnum librum de astronomia
nominatum, in quo probamus as-
tronomorum iudicium non in om-
nibus fore certum: & sic de multis

Iudicium
astronomo-
rum.

omnes

aliis

aliis, qui boni essent ad conuertendum Tartaros, & Paganos, & illis conuersis coram Christianis nullus Sarracenus esset ausus postea apparere; sed si Sarraceni conuertunt ipsos [& jam multos, vt supra dictum est, conuertunt] nullus Christianus habebit faciem coram ipsis. O Ecclesia Sancta Catholica videas quot inimicos habes, & habebis, si es in ociositate permanens, & talia non per tractans! Nam septuaginta anni sunt elapsi, quod Tartari de montibus descenderunt, & habent plus de dominio in hoc mundo, quam Sarraceni, & omnes Christiani. Et ideo Ecclesia quare dormis, & non laboras postquam tantus thesaurus est tibi comendatus

Tartari ex montibus descenderunt.

E

per

per spirituales gladium, & etiam per corporalem? Forte non poteris dū voles. Finita est prima distinctio

Concludit huius libri, in qua multa alia possēt dici, ad conversionem infidelium ordinandā; sed causa brevitatis, quæ dicta sunt sufficiant quo ad præsens.

Gladii. Et ista distinctio gladium spirituale significat, videlicet veritatem cōtra falsitatem, ignorantiam, & errorem. Modo sequitur de secundo gladio, videlicet corporali. Et quia homo nō est compositus, nisi ex corpore, & anima, gladii sufficient isti duo.

DISTINCTIO II. DE

Bellatione.

DISTINCTIO ista in septē partes fit diuisa. Prima de electio-

electione erit dicta. Secunda de regula. Tertia de loco. Quarta de modo bellandi. Quinta de Navarchatu. Sexta de prædicatione. Septima de Arte mechanica nominet. Et primò de prima sic dicemus.

*P A R S P R I M A D E
Electione.*

PER Angelos, qui in paradiso Bonitatem rei proponit.
sunt, & per sanctos, & per Latinos desiderabile est, quod recuperetur Terra Sancta, & terræ etiam aliæ, quas infideles detinent à Latinis: & ideo Dominus Papa, & Domini Cardinales, cum sint Principes Munus istorum.
Deputati ad magnum bonum per tractandum, & ad honorandũ Dominũ Nostrum Iesum Christũ,

Electio
Cardinalis

Creatio
ordinis.

Superior
ordinis no-
men.

& ad hominum saluationem, est bonum, quod eligant vnum Cardinalem Sanctissimum, & deuotū, cui sit commissum totū hoc, quod in ista distinctione ostendetur, sicut in prima distinctione dictum est de alio Cardinali. Dominus Papa, & etiam Domini Cardinales eligant, & ordinent vnum nobilem ordinē, qui ordo militiae nominetur, & caput istius ordinis, & Magister Dominus Bellator Rex nuncupetur; ex eo quia huius distinctionis materia hoc requirit. Rex propter militiae Magistratum, & Regnum etiam sibi detur; & si fieri possit ei Regnum Israël tribuatur; quoniam iustum est, propter hoc, quia nobilius officium habebit talis Rex, quā

Rex

Rex alius huius mundi; & etiam quia intentio talis Regis Bellatoris debet esse ad Ierusalem adquirēdū.

Finalis intentio Regis.

Et si ei dari non valeat, quoad præsens, aliud saltim Regnum interim

sibi detur, quod sit possibile adquiri

Idest facilliter.

Vnde talis Bellator Filius Regis debet esse, & hoc propter honorē officii sibi dati; & vt omnes ordines

Quare debet esse filius Regis

militæ sevelint suo ordini libentius subjugare. Ita quod vno Bellatore Regis filio ab hoc seculo trāsmigrato, alius similiter Regis filius, loco illius, eligatur, & hoc fiat ab vno in alium successiue.

Vlterius Dominus Papa cū Dominis Cardinalibus præcipiat, atque velit, & faciat de ordine Templi, & militia Hospitalis, & Alamanorum,

Vnio ordinem.

& de Heucles, & etiam Calatrava, & de omnibus etiam penitus ordinum militibus, quicumque, & vbicumq; sint vnum ordinem de militia nominatum, hunc videlicet supra dictum. Et de hoc omnes ordines militiae debent multum vnanimiter gratulari propter nomē Regis militiae, & maximè propter intentionē honorandi Dominum Iesum Christū, & gētium saluationem: & si aliquis in hoc resistit non videtur esse fidelis, nèc devotus, & iudicium in die vltima ille spectet, quando dicet

Matt. 25. Dominus Iesus Christus: *discedite à me maledicti in ignem aeternum.*

Pag. 14. Legitur [& jam supradictū est] in primo mandato legis: *diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo,*

☞

Et ex tota anima tua, Et ex tota mente tua, Et ex omnibus viribus tuis: Et ideo Dominus Papa, & etiam Domini Cardinales concedant decimam Donatio. Ecclesie, quoad presens ad recuperandam Terram Sanctam: & quia hoc possunt, & bonum est, in precepto supradicto figuratum est illud bonum.

Iterum Bellator Dominus Rex militie sciat quantum habebit in redditibus annuatim; & ad hoc ponat aliquos scrutatores, ita quod Distributio reddituum. duae partes sint ad necessitati sui exercitus subueniendum; & de tertia parte viuerent fratres, qui loca custodirent, & redditus colligerent, & conseruarent. Et si aliquid per Excommunicatio. aliquos alienatum fuerit, aut furatum illi tales se sciant excōmunicatos:

ita quod absolui non valeant nisi in Collegio Bellatoris : vnde suos cōciliarios suum collegiū appellamus, interquos vnus sit de ordine eorundem, qui legatus sit, & à Domino Papa licentiam habeat nunciandi.

Legatus
Papæ.

Licentia.

Uterius Dominus Papa, & Domini Cardinales licenciēt, in quolibet Eptu, Erchiepiscopatu, vel etiā Abatia, quod si sit aliquis Canonicus, vel Monachus, vel alterius ferulæ regulatus benè dispositus ad bellandum, siuè sit vnus, siuè plures, secundum quod Episcopatus poterit sustinere, talis vadat ad exercitum Domini Bellatoris, & habeat in Episcopatu illos redditus, quos habebat : & si talis de suis redditibus in exercitu nō poterit sustentari,

Domini-

Dominus Bellator Rex illū de suo adjuuet, tali modo, quod prædictus Canonicus munitum tenere valeat vnum equum.

Ordinatio prædicta est bona, & possibilis, & etiam debita secundū præceptum Domini antedictum; & si accepta non est, est periculum valdè magnum: eo quia præceptū præcipit: *diliges Dominum Deum tuum ex totis viribus tuis*; & etiam, quia aliqui Principes Christiani ad decimam Ecclesiæ tenent oculum, vt cum ipsa sua mundana negotia agant: & de hoc experientiam nos habemus; sed si Bellator Rex habet decimam, & continuè, & arduè, est in bello proptèr exaltationem Fidei Christianæ, & acquisitionē vtilitates.

Probat supradicta.

Ter-

Terræ Sanctæ, Dominus Papa excusatus est, & etiam alii Domini Cardinales decimam non dandi alicui alteri. Et sic bona Ecclesiastica ad finem quare data sunt reducuntur.

Iterum si Bellator Rex sic, vt dictum est, sit electus multi milites seculares, & multi Burgenses, siue alii homines populares, cum suis propriis sumptibus, siue expensis irent voluntariè ad exercitum taliter ordinatum, & se Regis Bellatoris dominio vnanimiter subjugarēt, vt facerent pœnitentiam de cõmissis; nam multi sunt desiderantes mori, proptèr Dominum Nostrũ Iesum Christum. Multa alia bona sunt cõsideranda in electione supra dicta, quæ

quæ ad narrandum sunt prolixa,
 quæ bona si electio fuerit conse-
 quentur; etsi non, prædicta bona
 in priuatione penitus remanebunt,
 quæ etiam mala in tali priuatione
 sequerentur, quis posset enarrare?
 Etiam tristitiam, in qua obedientia
 erit [loquendo metaphoricè] quis
 posset cogitare? Et vindictam ius-
 titiæ Dei scriptam, quis posset spec-
 tare? Et voces, & clamores, quos
 primum præceptum faciet, quis
 posset auscultare? Et magnum diẽ
 inobedienciæ, quis posset mensura-
 re? Et ideo, *Qui habet aures, au-*
diendi, audiat dum tempus est au-
diendi.

Matt. 13.

Iuro, & etiam per se patet, quod
 si Deus damnatis omnibus vnum

Ange-

Pœna In-
ferni.

Angelum delegaret eis dicentem: vultis in mundum regredi, & pœnitentiam facere de commissis, tali modo, quod quilibet totam maris aquam bullientem biberet successive, & post modum salui essent, quilibet eorum cum majori gaudio hoc susciperet, & amore, quam delectationes, & gaudia omnia huius vitæ. Et ideo Papa Domine, & etiam Domini Cardinales pro Deo concipiatis electionem vobis dictam: nam si vos vultis factum est, sin autem nō, non erit factum. Heu quanta distantia inter tale velle, & nolle consistit, & inter tale bonum, & malum! Ergo negociū mentalitèr, vocalitèr, & manualitèr accipiatis.

Ego

Ego pluries coram altari Beati Petri
 fui Romæ, ipsum vidi valdè orna-
 tum, illuminatum, Dominum Papã,
 hic pluries cum Cardinalibus cele-
 brantem, & cum altis multis voci-
 bus laudantes, & benedicentes Do-
 minum Nostrum Iesum Christum;
 sed aliud altare est, quod est exem-
 plar, & Dñs omniũ aliorũ, & quã-
 do vidi, in ipso duæ Lãpades solæ
 erãt, vna tamẽ fracta est, Ciuitas de-
 populata est, eo quia quasi 50. ho-
 mines non morantur; sed hic multi
 Serpentes in cauernis commoran- Allegori-
 tur; & illa Ciuitas est excellentissi- cè.
 ma super omnes alias Ciuitates: & Ierusalem
 hoc intelligo quo ad Deum; sed Ciuitas ex-
 quoad nos quid est? Et dedecus cellentior.
 quale est, in quo est, à quo venit,
 &

& quantum est videatis. Et non ne sumus Christiani, aut quid sumus? Et ideo videbit Christus sui amici, qui sunt, & qui non, ad istud negotium pertractandum: nam nomina eorū in diuina memoria erūt scripta, & in sua iustitia, & etiam potestate, & scriptura hæc vsque in diem iudicii durabit, in qua die bonis cum gaudio lecta erit, & malis cum tristitia, & dolore, & janua clausa erit postea in æternum.

Matt. 25. A Rex fidelis, & deuote, qui-
 Exclama- cunque fueris, quantum honorem
 tiones recipies in cœlo, & in terra, qui
 tuum filium præsentabis ad ita bonum, magnum, & iustum negociū faciendum, & quantum gaudebis dum tuum filium in ita alto gradu,

&

& honore videbis sublimitèr exaltatum! A Consilium Regis Bellatoris, quantas bonas considerationes, & desideria te nutriant, ad hunc finem ita nabilem consulendum! A Iesu Christe Domine Deus Noster descende ad nos, vt tale negocium compleas, perficias, & Quia venit peccatores saluos facere. ad finem sanctum tuum deducas, multoties peroptatum, quoniam tale negocium simpliciter dicitur esse tuum! Et Domine Deus tibi placeat, quod de hoc sis rogatus per Dominam Nostram Mariam semper Virginẽ benedictam, cuius tu es verus Filius benedictus; & adhuc per Angelos, & per omnes sanctos, & sanctas paradisi, ad quẽ innumerabiles animæ venient, isto nego-

negocio mediante, & pœnas fugient horribiles infernales.

P A R S S E C U N D A
de Regula.

Regula.

Cruz, quare rubea.

BELLATOR Rex requirit habere talem regulam, quam dicemus: tamen primo dico, quod accipiantur quædam bonæ regulæ, quæ in aliis militum religionibus, continentur, secundum quod Domino Papæ, & etiam Dominis Cardinalibus videbitur expediri, sed quantum ad crucem ista dico: bonum est, vt de colore rubeo remaneat, ad signandum, quod prima Cruz fuit de Christi sâguine colorata. Et etiam quia color rubeus mouet cor, & sanguinẽ, ad audaciã,

&

& valorē; & talis crux fuit in Cruce Domini figurata, quæ prima crux, est exemplar, & causa crucum omnium aliarum. Et quia in scapulis portauit Crucem Noster Dominus Iesus Christus fuit figuratum, quod in chlamyde retro in medio scapularum, fit crux Regis ordinis Bellatoris; ita quod supræmum crucis brachium fit rectè versus collum. Et quia quando Christus passus fuit in cruce, duæ fuerunt naturæ [humana videlicet, & diuina] figuratum fuit, quod crux habeat duos palmos longitudinis, & duos alios transfuersales. Et quia in cruce per modum, alium fuerunt tres naturæ [scilicet diuina, & spiritualis, & etiã corporalis] fuit nobis figuratũ, quod

Cruce ubi
ferenda.

Longitu-
do Crucis.

Latitudo
Crucis.

quod prædicta crux tres digitos habeat in latitudinem brachiorum, & habeat rectos angulos, sicut crux prima fuit; ita quod recti anguli faciant crucem rectam; ita quod figura penitus sit directa, & in supra signo Bellatoris fiat crux similis, & de simili quantitate, tam in parte interiori, quam extrema, & illa eadem in clypeo, & in cella, ut fratres in bello melius inuicem se cognoscant, & secundum eorum proportionem in casside, & vexillo. Talis in quam crux, cum tali loco, figura, & colore, in bello victoriam obtinebit, ratione similitudinis primæ crucis; & tali cruce fratres Templi contenti erunt.

Legitur in Euangelio benediçto,
quod

quod in hora, qua fuit in cruce
mortuus Noster Dominus Iesus *Matt. 28.*

Christus *tenebrae factae sunt super ter-*
ram; & quia tenebrae significant
nigredinem, siue vmbra, cruce
prima existente rubea per sangui-
nem, fuit in nigro colore, vel obs-
curo, quantum ad aerem situata: *Cruce su-*
& sic figuratum fuit, quod crux *pra nigrū*
rubea ordinis Bellatoris, sit in pãno
nigri chlamydis situata, & sic per
colorem panni erit satisfactum fra-
tribus Hospitalis, & etiam quod de
colore chlamydis sint alia vestimē-
ta ad significandū, quod in campo
nigro fuit positum Corpus Christi.
Etiam est in illis, qui nigro induun-
tur, figuratum, quando aliquis est
mortuus de eorum parentela. Et

f 2

quia

Debent
fratres fer-
re magnā
barbam.

quia deferunt propter tristitiā mag-
nam barbam, fratres de ordine Re-
gis Bellatoris, portēt similiter mag-
nam barbam, vt figuratum sit, quod
Rex vnā cum suis militibus sunt in
tristitia, & dolore, & erunt quovsq;
Terra Sancta, & terræ aliæ recu-
peratæ sint, quas olim Christiani
possidebant. Vtterius quia color
niger fordicies, & immunditias ma-
ximè potest ferre, quam color alius,
nigro prænitus sint induti. Et ideo
quia color rubeus, & hic niger val-
dè benè differunt, & se habent ad
pulchrum habitum faciendum, vi-
detur, quod talis habitus sit suffi-
ciens, melior eis, & maximè pro-
portionatus, quam alius, per om-
nia supradicta.

In

In prima cruce fuit nobis humilitas, & victoria figurata, quia cum unanimitate plurium hominum victoria fit vna, & ipsa humilitas significat communitatem plurium cum eodem intellectu. Et quia Christus in mensæ medio cum suis Apostolis discumbebat, quod medium ipsius mensæ, locus est plus communis, mensa Domini Bellatoris communis omnibus debet esse, tamen modo debito ordinata, & quod Dominus Bellator Rex in medio sedeat cum prædictis.

Dominus Bellator Rex indiget Cōciliarū habere consiliarios, & consultos; & quia consilium est dubitabilis quæstio, & declaratio quæstionis, in suo concilio esset bonum, quod

Consiliū
quidem.

Ars Con-
ciliū.

f 3

arte

Ars Con-arte concilii, quam fecimus vte-
cilio.

rentur, cum qua artificialiter con-
siliium potest dari. Etiã alios libros
fecimus in vulgari, qui boni essent

Libri apti
ad mores.

fuis militibus, propter mores: sicut
liber de doctrina Puerili, liber de
Blanquerna, liber de Mirabilibus
Orbis, seu Fœlix, liber de Philoso-
phia boni amoris, & etiam Genti-
lis; quoniam per istos libros possent
habere bonas delectationes, scien-
tias, atque mores. Adhuc multæ
bonæ aliæ consuetudines, ipsi ordi-
ni competunt, quæ per se ipsas, lo-
cis suis propriis apparebunt, sicut

Fratres pa-
lam profi-

modus per quem fratres fient, quod
bonum est quod fit palam, quia si
fieret in abscondito malæ confide-
rationes sequi possent per illos,

qui

qui de eorum ordine non essent.

PARS TERTIA DE
Loco.

QUINQUE loca consideranda Loci.
sunt ad bellandum, contra
peffimos Sarracenos, vt acquiri va-
leat Terra Sancta, & terræ alia,
quas amisserunt Christiani. Primus 1. Locus.
locus est ire per terram Imperatoris
Constantinopolitanensis, & per
terram Turcorum; deinde per ter-
ram Armenia, & sic in Suriam de-
venire; sed ista via est valdè grauis,
seu difficilis, & nimis longa, nimisq;
requirit de exercitu, & expensis,
& sic in principio laudabilis non est
multum. Secundus locus est ire ad 2. Locus.
quandam Insulam, quæ Raised
f 4 appella-

appellatur, quæ est prope Alexandriam situata; ipsa Insula cum birremibus, & militibus potest capi, & etiam detineri; tamen via est nimis longa, & nimis requirit de expensis, & pugnatoribus contra ipsam, & sic non est laudabilis, quò

3. Locus. ad præsens. Tertius locus est per mare ire versus Chyprum in Armeniam; sed quia istæ terræ omnibus non sunt sanæ pro vt scio, quia fui, & etiam via longa, & requirit nimis de nauigantibus, & bellantibus contra terram; etiam quia per Chyprum, & Armeniam non possent sufficere victus, neque equi, & sic

4. Locus. non est laudabilis ista via. Quartus locus est Tunes, sed non est laudabilis ista via, vel iste locus, eo quia

quia multæ gentes in eo commo-
rantur, & nimis requirit de exer-
citu, & de equis: & de hoc expe-
rimentum satis probabile datū fuit
quando Sanctus Ludouicus Rex
Franciae transfretauit. Quintus lo- 5. LOCUS.
cus est Hispania, videlicet Andalu-
zia, vbi est Almaria, Malica, & Gra-
nata, hic est locus amænissimus, &
laudabilis plusquam alter; & quia
circuitus est mari ex vna parte, &
ex alia Regnis Aragoniæ, & Castel-
læ: & hoc impediret, quod non
possent iuvare eis alii Sarraceni.
Etiam Hispania est multum fertilis,
& equis potissimè est abundans, &
est terra sana: & maximè quia est
prope. Et etiam quia Bellator Rex
cum paruo exercitu posset incipere
bel-

bellum tenendo limitē , & acqui-
rendo modo vnum castrum, modo
aliud , sic gradatim , & nunc vnā
villam, postea aliam multiplicando
suum exercitum successiuè; & ideo
talis locus inter alios est laudandus,
eo quia facilis est acquisitu; & sic
Andaluzia acquisita Bellator Rex
cum exercitu ampliato , ad Barba-
riam poterit vltra ire, ad Regnum
Ceutæ , quoniam de mari solum
illud per septem miliaria distat. Et
tunc, vt dictum est, primo acquire-
ret vnā villam, postea versus limi-
tem aliam , & sic de singulis vsque
Tunicem, sicut dixi, & fortificare,
& munire fortiores : & tunc posset
cum Sarracenis facere bellum pla-
num , & sic Bellator Rex posset ad
Sanc-

Sanctam Terram Ierusalem de venire, & totum Regnum Ægypti acquirere, vt ordinabimus in sequenti.

*P A R S Q V A R T A D E
Modo bellandi.*

MODI sunt duodecim, per ^{Modi bel-} quos latini habent excellen- ^{landi.} tiam ad faciendum bellum contra Sarracenos, & alios infideles, quorū hic est primus. Supposito quod ^{1. Modus:} Dominus Papa, & etiam Domini Cardinales Bellatorem Regem eligant, pro vt dictum est in distinctione præcedenti, & etiam in ista. Ipsa electio debite erit facta, & ipse modus ad honorem Domini Nostri Iesu Christi. Et si Ecclesia, & Chris-

Christianitas faceret posse suum ad honorandum Dominum Deum Nostrum, dignum, & justum esse, quod Christus esset eis in bellis coadjutor. Et si est cito erit negotium expeditum; tale debitum, & justitiam Sarraceni habere non possunt contra fidelissimos Christianos, quoniam in errore perseverant contra Christum.

¶ Modus

Secundus modus est iste: si Bellator Rex est electus, & in limite positus, ut dictum est superius, tota Christianitas ad hoc cor, & oculos habebit, & adhuc desiderabit, ut victoriam habeat contra illos; & multi suum habitum acceptabunt, & starent in exercitu propriis expensis: talem modum non possunt facere

facere Sarraceni cōtra dictos Christianos: quoniam religiosos milites sic diuites non habent, & carent decimis quia pauperes sunt diuitiis, respectu Christianorum.

Tertius modus erit iste: quoniã 3. Modus si Bellator Rex, vt dictum est, est electus, & continuè stat in limite, Sarraceni eiusdem limitis desperabunt in prælio contra ipsum, eo quia cogitabunt, quod durabit in perpetuum ille modus bellandi: nã vno Rege mortuo Bellatore, statim loco illius alius eligatur; & mortuo vno milite de ordine bellatoris recipiatur alius in eodem ordine; & sic Sarraceni videntes propter talẽ ordinationem nunquam posse illũ ordinem devastare; toto posse ad
fu-

pacem
 fugam terga dare conabuntur, & ab illa ire ad locum alium, vbi possent yellent si poterant, in venire; & sic per talem modum leuiter terras illorum Rex Bellator acquirere poterit.

4. Modus Quartus modus etiam erit iste, quoniam posito, quod Bellator Rex, vt dictum est, sit electus, in armis sui milites, & clientes multũ erunt meliores, quã eorũ aliqui inimici; eo quia continuè erunt defacto in practica belli cum deuotione, & audacia, & cum regula eis data: & quia non habent ordinẽ, neque expensas, hoc facere non poterunt Sarraceni.

5. Modus. Modus quintus erit talis: propter equos videlicet habẽt excellẽtiã
 Christia-

Christiani, quia equi, & milites muniti sunt, & armati, cum galeis, lanceis, & scutis. Et Bellator Rex, quando erit in bello in medio eorum, erit eis refugium, siue castrum, in tantum, quod Sarraceni eos diuidere non poterunt, nec mouere, quia ipsi sua corpora non ita muniunt, neque equos; sicut Christiani; neque cum clypeis sciunt bene, & lanceis debellare.

Modus sextus erit, quia Christiani 6. Modus. ni sunt ballistarii equitantes; sed non nisi cum arcibus Sarraceni; & quia ballista arcum vincit, Christiani habebunt excellentiam per ballistas.

Modus septimus erit talis: quoniam 7. Modus. Christiani ballistis vtuntur maxime, sicut dixi; & quia ligna bal-

ballistarum in terra Christianorum, & non Sarracenorum reperitur: & ideo bonum est, quod bellator Rex magnam vim faciat in habendo multos ballistarios: ita quod pedites ballistarii ballistas habeant duorum pedum: quoniam coram illis non stare poterunt pedites, nec milites Sarraceni, posito, quod talis ballistarius, quilibet clypeo sit coopertus; Sarraceni verò nō, quia modum non habent cooperiendi se cum clypeis tali modo; imò quasi nudi sunt in bello.

8. Modus. Octavus modus videlicet talis erit, quoniam Christiani per almu-gaueriam habent excellentiam valdè magnam, qui sunt homines pedites cum lanceis telis, & chlypeis
vfitat-

usitati, & vadunt prope, & longè, die, & nocte, & de talibus habetur magna abundantia in Cathalonia, Aragonia, & Castella. Tales homines sunt multum necessarii ad terras acquirendas; & ideo bonum est, quod Dominus Bellator Rex habeat multos tales suo habitu vestitos.

Modus nonus videlicet erit talis: Christiani excellentiam habent propter machinas contra illos, quoniam Sarraceni non habent tot ligna, neque modum bellandi cum machinis, sicut ipsi. 9. Modus

Modus decimus est, quoniam Christiani per magnum tempus civitates obsident, siue castra; eo quia magis sunt diuites, & plus 10. Modus

G

pos-

possunt habere necessaria, & expensas, & sic possunt magis in exercitu permanere.

11. Modus

Modus undecimus est propter mare, quoniam Christiani possunt habere mare contra Sarracenos, non autem è contrario, sicut patet.

12. Modus

Modus duodecimus dicitur esse talis, quoniam Christiani possunt magis habere necessaria, quam Sarraceni propter mare, & etiam propter ferrum; Sarraceni autem ea habere non possunt nisi per terras, & per accidens tantum habent ferrum. Per hos modos duodecim bellandi antedictos excellunt Christiani Sarracenos, supposito, quod Dominus Bellator Rex (sicut dictum est)

Cōcludit. sit electus; per quam excellentiam est

est ostensum, quod Sarracenorū,
 & infidelium possunt Christiani
 acquirere terras omnes: & ideo
 quicumque contra prædictam or-
 dinationem est, vel erit, quis est,
 quid agit, & quo tendit, confide-
 ret in se ipso: concluditur ergo per
 prædicta, quod *qui habet aures au-* *Matt. 11.*
diendi audiat, sicut dixi.

Econtrario Sarraceni excellunt
 Christianos in tribus: vnum est
 propter cabdelationem, siue regi-
 men, quod obseruant. Aliud prop-
 ter arcus turcios. Aliud propter as-
 tilia, & artem quam habent gym-
 nitem ad bellandum. Sed Domi-
 nus Bellator Rex ad hoc remediū
 potest dare, videlicet quod cabdel-
 lum bonum faciat tali modo: quod

sit vnus dominus supra decem, &
 alius supra centum, & alius supra
 mille; & alter supra decem millia,
 & sic vsque ad ipsum à mille ad
 millia ascendendo. Et si quis talem
 ordinationē perturbaret esset punit⁹
 crudeliter per Dominum Bellatorē,
 & etiam, quod Dominus Bellator
 Rex posset suos milites ad artem
 gymnitem facere informari, & cū
 arcubus turcorū sagittare; & quod
 ipsos ita nutriat erit bonum, quo-
 niam ars arte diluitur suo loco; &
 ideo Bellator Rex per istos modos
 victoriam obtineret.

PARS QUINTA DE
Nauarchatu.

DOMINVS Bellator Rex vnū ^{Nauar-}
 militem habeat ^{chus.} Nauarchum,
 qui fratres sub se habeat nautas, qui
 cum armis diuersis expugnent Sar-
 racenos, qui etiam accipiant Chris-
 tianos Sarracenis subsidia ferentes,
 sicut inhibitum est ab Ecclesia Sa-
 cro Sancta; & in æstate birremibus
 ducant equos, qui ad terram exe-
 ant, sicut eis videbitur expedire:
 quoniam centū milites cum equis
 benè munitis, & centum ballistarii
 equitantes, & quingenti pedites
 cum ballistis duorum pedum, ha-
 bentes quilibet coram se vnā pel-
 tam, cum quodam foramine, per
 quod valeāt Sagittare, quæ pelta
 fulta

fulta sit quodam baculo bene fixo, habente alium transfuersalem duorum palmorum, & mille pedites cum clypeis, lanceis, atque telis, per modum ordinatum interram Sarracenorum exire poterunt benè, & castra edificare, & munire cōtra duo millia, vel plures equites prædictorum; & per vnā leucā, vel per duas terram vnanimiter introire, & jacere per vnā noctem velint, nolint Sarraceni. Et quando voluerint sic reuerti ad munitū nauigium derelictum, & intrare per tarridas ipsum mare. Et sic possunt destruere circa mare omnia frumēta, oppida, & castra bona, & animalia capere, & Sarracenos; & sic gentes assistentes nō possent viuere
circa

circa mare, neque Sarraceni, qui stant infra terram, qui arabi, & barbari nominantur, nam illi tales necessaria ad victum à marina habēt, & ideo Nauarchus modo in vno loco, modo in alio successiue, & subito posset totam destruere marinam, & castra stabilire, & intrare postea intra terram ad capiendum frumenta, animalia, & bona alia araborum, & etiam barrarorum.

Ulterius Nauarchus Dominus vnā nauem habeat valdè magnam, & birremes quatuor, seu tarridas benè munitas, seu paratas, vt capiat vnā insulam, quæ vocatur Rodas, in qua est bonus portus [sicut vidi] & etiā aliam, quæ dicitur Mauta. Et hic sit vnus miles nauigans de eius ordi-

Excōmu-
nitatio.

ordine per hoc mare, qui capiat
quidquid feretur Sarracenis. Et etiā
fit prohibitum, & vetatum, quod
nullus Christianus ausus sit in Ale-
xandriam, vel Suriam, mercimo-
niam ire emptum, & esset excom-
municatus quicumque prohibitum
per transfret; & eorum bona, qui
hæc præsumerent, caperent. Et illi,
qui prædictam nauem offenderent,
vel birremes excōmunicati essent,
& etiam illa terra, in qua residerent,
vel armarent, vsquequo essent pu-
niti crudeliter per vindictā. Sarraceni,
qui in terra Ægyptiaca, vel Ba-
bilonica oriuntur, in armis nō sunt
strenui, neque boni; sed Tartaros,
siuè Turcos, & sic de aliis natio-
nibus ipsi emunt, quos *Molucos*
vocant

vocant, & illis talibus se defendunt,
 & ideo naues cum birremibus in
 Babiloniam non permetterent ipsos
 ire; nam tales emuntur in Græcia,
 & venduntur propter lucrum per
 falsidicos Christianos. Ulterius præ-
 dicta navis, & birremes prohibe-
 rent, quod mercimonia aromatu
 à terra Ægypti in terram Christiano-
 rum non venirent; & sic Soldanus,
 & tota sua patria esset pauper; &
 Christiani, sicut Genuenses, & etiã
 Cathalani assuescerent ire emptum
 aromata ad Baldac, & in Indiam, &
 sic extra terram Soldani; & sic ter-
 ra Ægyptiaca, & Babilonica esset
 afflicta, talitèr sex annis, quod per
 Christianos facile posset capi. Mul-
 ta aliæ ordinationes à prædictis

con-

contra Sarracenos cum Nauarcha-
tu sunt implicata; sed haberi, seu
cognosci poterunt, per ea quæ sunt
dicta.

P A R S S E X T A, D E
Prædicatione.

BELLATOR Rex habeat ordina-
tos scientes suis fratribus præ-
dicantes, & modo duplici istud
fiat; primus modus, quoad animã,
videlicet eis ostendendo, quæ sunt
virtutes Theologicæ, & morales,
& modum, per quẽ oriuntur, cres-
cunt, minuuntur, & etiam con-
nectuntur; & sic similiter de pec-
catis, quæ sunt auaricia, gula, luxu-
ria, superbia, accidia, inuidia, & ira:
& ad hoc est per optimus, quidam
liber,

Modus
prædicãdi
duplex.

liber, quem de prædicatione fecimus, in quo est etiam ars prædicandi: nam per ipsum homo potest habere notitiam de vitiis naturalibus, & virtutibus, & per quem modum oriuntur; & talis modus, prædicandi est multum laudabilis, atque bonus, quoniam peccatores per ipsum possunt cognoscere, se ipsis, modum, per quem ad virtutes, & ad vitia isti se habent, & per talem cognitionem possunt se habere artificialitèr ad virtutes, & à vitiis prolongare.

Secundus modus fit prædicare fratribus quoad bellum, videlicèt, per quem modum cautelas ad bellandum debeant inuenire; & evitare contingentias, & infortunia

2. Modus prædicandi.

con-

Libri.

contra homines infideles, & ad hoc bona est nostra Ars Generalis; eo quia ad modum belli oriuntur plurimæ quæstiones, & dubia, quæ per Artem solvuntur Generalem, & etiam per librum de concilio. Ulterius tales Clerici, siue religiosi cãtando Missas, & audiendo confessiones, dicendo horas, & hymnos, officium Sacro Sanctæ Ecclesiæ exercebunt, & fratres ordinis in istis eiusdem ordinis habebunt maiorem deuotionem, quam si de alio ordine fuissent.

Iuristæ
Medici, &
Chirurgi-
ci.

Iterum erit bonum, quod Iuristæ, Medici, Chirurgici sint de ordine Bellatoris, vt inter se de causis iudicent, infirmos curent, & etiam vulneratos. Et ad hoc liber de jure,

Libri.

&

& de medicina, quos fecimus erūt
boni, cum quibus naturaliter pluri-
bus poterunt concilia adhibere. Est
bonum etiam, quod religiosi clerici
de ordine Bellatoris habeant scien-
tiam ad loquendum, legendum, &
intelligēdum linguam arabicam, &
alias barbaras, & diversas, vt lege-
re, scribere, & intelligere sciant li-
teras Bellatoris, & secreta, quæ ad
inuicem delegabuntur conseruare;
& cum optimatibus disputare, vt
eos possent ad fidem Sanctam Ca-
tholicam gubernare; & si vellent
conuerti, saltim ipsos doceant fi-
dem nostram, & rationes, quas
habemus difficiles contra ipsos. Et
probenent eis, quod Mahometus nō
fuit verus propheta; quod si benè
velint

Libri facti
ab ipso in
arabico.

velint ad vertere facile multum est
ad probandum per vnum librum,
qui vocatur *Alchindi*, & per alium,
qui *Teliph* nominatur, & per alium,
quẽ fecimus de *Gentili*. Et illi cap-
ti, velint, aut nolint, dum captie-
runt, addiscant istos libros, & pos-
tea Dominus Bellator Rex illos li-
beret, & det illis expensas pulchra
facie, & jucunda; & mittat eos Re-
gibus Sarracenis, & aliis Principi-
bus, de quorum regionibus ipsi
erunt, vt eis manifestent, & de-
monstrent, quid nos credimus de
Beatissima Trinitate, & quomodo
credimus Incarnationem Domini
Nostri Iesu Christi: & isti tales nar-
rabunt, & explanabunt modum,
per quem credimus in Dominum
Ie-

Iesum Christum, & erunt materia conuersionis infidelium, & divulgationis nostræ fidei sacro sanctæ.

Adhuc aliqui de fratribus antedictis scientibus arabicū trāsmittātur principibus Sarracenis, & aliis Legati infidelibus [sicut dixi] per Dominum Regem Bellatorem, & illis dicant, quod Dominus Rex Bellator castra, & ciuitates dabit eis, si velint reuerti ad nostrā Fidem Catholicam Sacro Sanctam; & eis monstrent nostræ fidei rationes; & si nolint, dicant eis, quod ordinatum est in perpetuum contra eos, quod Bellatoris ensis erit mouens, scindens, & interficiens antedictos.

Iterum religiosos Arabicos, cum
habi-

habitu Sarracenico transmittat Rex Bellator, vt sint exploratores, vt de statu Sarracenorum notitiã habeat, vt contra illos melius se habeat ad bellandum. Iterum de ordine Bellatoris vadant aliqui clerici litterati per terram Christianorum prædicaturi, vt Regi Bellatori fiat subsidium, & iuvamen; quoniam per talem modum augebitur deuotio, & adiutorium, quia multi recipient habitum Bellatoris.

*P A R S S E P T I M A D E
M e c a n i c i s .*

IN parte ista dicemus, quod Bellator Rex, de suo ordine, habeat præceptores, qui sciant artes mechanicas, & seruales, & ea, quæ sunt
in

in tali exercitu necessaria gubernare, & isti tales fratres eiusdem ordinis mecanicos habeant, qui sint secundarii præceptores, sub quibus sint serui mecanici Sarraceni, & Christiani aliqui, qui pro denariis laborabunt: & sic per talem modum, poterit habere exercitus sufficientiam rerum necessariarum, & fideliter per tractatarum; quoniam fratres eiusdem ordinis fideliores erunt Domino Bellatori, quam alii, qui de ordine non essent. Et etiam exercitus magis abundanter habebit res, quibus indigebit per homines ordinatos, quam per alios seculares: & ratio huius est, quia religiosi omnes vnanimiter [sicut scitis] exaltationem sui ordinis

H

appe

appetunt, & procurant.

Bellator Rex indiget istis præceptoribus, qui sequuntur. Primo

Thesaurarius.

quodam Thesauro sapientissimo, & fideli, subtili, & sciente multifariè computare, ad hoc ut ab alio non valeat defraudari, qui totam pœcuniam teneat, & thesau-

Mercator.

rum. Præterea alius in exercitu sit præceptor, qui in omnibus mercimoniis se cognoscat, & res exercitui necessarias emi faciat, ubi de illis inueniet vilius; & ipsas habere præuideat ante tempus: quoniam in hoc magnum lucrum consistit.

Custos.

Post prædictum vnus alius sit

Dispensator.

præceptor, qui res emptas custodiat, & conseruet. Post istum sit
alius

alius, qui res recipiat à prædicto, & eas tradat aliis præceptoribus in exercitu indigentibus antedictis. Sub isto, qui res recipiet, atque dabit sint alii mechanici præceptores, sicut vnus ferri dominus, sub quo fiat quidquid ad ferrum competit, sicut enses, claues, loricæ, galeæ, clauis, & soleæ ferreæ equorum, & huiusmodi, quæ sequuntur. Alius frater sit, qui lignorum sit dominus, sub quo fiant naues, birremes, machinæ, cellæ, clypei ballistæ &c. Alius sit frater dominus lapidum, sub quo fiant castra, & edificia, sicut turres &c. Alius sit frater dominus sub quo fiant panni, ex quibus fiant vestes, sicut linthæ, tentoria, vela &c. Alius sit Dominus

Faber ferrarius.

Faber lignarius.

Lapicida.

Vestiarius

Coriarius. corii, qui fit cerdo, sub quo fiant
 forulares, coaperturæ cellarum, &
 clypeorum, habenæ, corrigiæ, &
 similia. Alius fit Dominus ad pas-
 tores, qui nutriant animalia, sicut
 equos, oves, & boues, porcos,
 arietes, &c. Ut exercitus abundet
 in carnibus, & gallinis. Alius fit
 frumenti Dominus, atque custos,
 qui faciat moliri triticum, & panẽ
 fieri, & coptã. Alius fit Dominus le-
 guminum. Alius fit vini Dominus,
 & caupo, qui faciat emi vinum, &
 quando necesse fuerit hoc expen-
 dat; & sic de aliis suo modo. Per
 talem ordinationẽ potest Thesau-
 rarius habere computum de præ-
 ceptoribus prædictis, & quilibet
 præceptor habere suum officium,
 suè

siue artem; & quod Thesaurarius reddat computum consiliariis Bellatoris; & Conciliarii postea Domino Bellatori; in tantum, quod Bellator Rex sciat quantum habeat in redditibus annuatim, & quantum expendit illo anno. Unus præceptor major sit super omnes alios præceptores, qui exploratores fideles habeat, & secretos, qui de fidelitate subditorum. Inquirant, & etiam præceptorum. Per talem vero ordinationem potest exercitus in bonis temporalibus, & spiritualibus abundare, & stare in concordantia, & quiete; nam ubi est ordinatio, siue ordo, ibi est abundantia, perfectio, atque virtus.

Explorator.

DIS

*DISTINCTIO TERTIA DE
Exaltatione intellectus.*

DISTINCTIO ista in duas partes fit diuisa. Prima est de Arte Generali, aut compendiosa, siuè inuentiua, vel demonstratiua, quæ idem sonant; quia per eadem principia sunt deductæ. Secunda est de viginti artibus specialibus descendentibus ab Arte Generali. Quæ sunt hæ, scilicèt.

1. Arbor Scientiæ.
2. Arbor Philosophiæ.
3. Arbor Philosophiæ boni amoris.
4. Liber Gentilis.
5. Liber Astronomiæ.

Liber

6. Liber de Intellectu.
7. Liber de Voluntate.
8. Liber de Memoria.
9. Liber de Lumine.
10. Liber de Significatione.
11. Liber de Inuestigatione Diuinarum dignitatum.
12. Liber de Prædestinatione.
13. Liber de Noua Logica.
14. Liber de Noua Rethorica.
15. Liber de Consilio.
16. Liber de Iure.
17. Liber de Medicina.
18. Liber de Ascensu , & descensu intellectus
19. Liber de Arte Prædicandi.
20. Liber de Demonstratione per æquiparantiam facta.

Omnes isti libri Artes specialissimæ

h 4

pos

possunt dici, ex eo quia eorū principia subalternata sunt à generalissimis principiis Artis Generalis.

P A R S P R I M A D E
Arte Generali.

AR S Generalis, eo dicitur Generalis, quia decem, & octo principia generalissima, & decem quæstiones, siue regulas generalissimas habet, ex quibus figuræ quatuor, & sua tabula componuntur, quibus omnes quæstiones, de quacumque materia faciendæ sint, possunt solui: compendiosa dicitur, quia breuiter est tractata, inuenta verò, quia docet plurima inuenire: sed demonstratiua dicitur, eo quia

Hoc sunt
varii me-
thodi, qui-
bus expli-
catur, &
præter istas
sunt aliæ,
hic nõ ex-
pressæ.

quia conclusiones necessitat, seu demonstrat.

PARS SECVNDA
de Viginti Artibus specialibus.

I ARBOR Scientiæ, dicitur Ars, eo quia habet suas arbores artificialiter deductas ad cognoscenda secreta elementorum, vegetatorum, & aliorum plurium, vt in ipsa patet. Et dicitur specialis, quia principia specialia in se continet, sicut patet in elementalibus arboribus, in qua tractat de elementalibus principiis, & in Arbore vegetali de vegetabilibus, & sic de aliis arboribus suo modo.

2. Arbor Philosophiæ ars dicitur,
eo

eo quia cum suis figuris ad inveniendum objecta physica, & eorum secreta artificialitèr ipsa agit; & hoc specialitèr cum principiis specialibus sibi datis.

3. Arbor Philosophiæ boni amoris dicitur ars, eo quia artificialitèr amicum de amore optimo filo capit ad diligendum Deum, & etiam bonos mores; & dicitur specialis, eo quia ad amorem bonum habet principia specialissima applicata.

4. Arbor Gentilis dicitur ars, eo quia diuina intelligentia cum suis arboribus docet artificialitèr inuenire, quod Christiana lex est super omnes alias eligenda; & dicitur specialis, quia ad hoc principia specialissima sunt deducta.

Liber

5. Liber de Astronomia ars dicitur, eo quia constellationes, & virtutes, quas in his inferioribus corpora caelestia habent, docet artificialiter inuenire; & dicitur specialis, quia principia specialia, ad hoc, & propria sunt deducta.

6. Liber de Intellectu ars dicitur, eo quia per rectam lineam artificialiter agit, & docet inuenire quando est in recta, siue obliqua lineas; & dicitur specialis, eo quia conditiones habere dicitur speciales.

7. Liber voluntatis dicitur ars, eo quia virtuosum velle in recta linea cum principiis superioribus positum docet artificialiter inuenire, quae specialia possunt dici, quia ad ipsam voluntatem specialiter sunt contracta.

Liber

8. Liber de Memoria ars dicitur, eo quia species per intellectum, & voluntatem in ipsa positas recipi, & remitti docet artificialitè gubernare. Et dicitur specialis, quia conditiones specialissimas ad hoc habet.

9. Liber de Lumine ars dicitur, eo quia artificialitè, & metaphoricè exempla ad lumen candelæ applicat de omnibus subjectis, cū quibus facit scientiam intellectus, & est specialis, eo quia principia specialissima ad hoc habet.

10. Liber de Significatione ars dicitur, eo quia signum signantis, & signati docet artificialitè inuenire; & dicitur specialis, eo quia specialia, & propria principia ad hoc habet.

Ar-

11. Arbor de investigatione diuinarū dignitatum ars dicitur, eo quia actus diuinarum dignitatum docet artificialiter inuenire, sicut bonificare, quod est actus diuinæ bonitatis, & magnificare diuinæ magnitudinis, & sic de aliis suo modo. Et dicitur specialis, eo quia specialia theologiæ principia ad hoc habet.

12. Liber de Prædestinatione ars dicitur, eo quia docet prædestinationem, & liberum arbitrium esse simul artificialiter inuenire; & dicitur specialis, eo quia principia specialia ad hoc habet.

13. Liber de noua Logica ars dicitur, eo quia generalissima principia Artis Generalis ad quinque præ-

prædicabilia, & decem prædicamēta contrahere docet; & dicitur specialis, eo quia principia magis generalia ad principia minus generalia sunt contracta.

14. Liber de nova Rethorica ars dicitur, eo quia primam formam cum secunda, & primam materiam cum secunda, docet artificialitèr colorare; & dicitur specialis, eo quia ad hoc principia specialia sūt deducta.

15. Liber de consilio ars dicitur, eo quia artificialitèr dat doctrinam ad dandum, de quacumque materia sit, bonum cōsiliū, & verum; & dicitur specialis, quia condiciones specialissimas ipse habet.

16. Liber de Iure ars dicitur, eo quia artificialitèr docet juris principia

:t

inve-

invenire, cum quibus procedere scientia juris artificialitèr potest, & ad intellectũ facilitèr applicari; & dicitur specialis, eo quia conditiones specialissimas ipse habet.

17. Liber de medicina ars dicitur, eo quia conjunctionem virtutum corporum supra cælestium, & elementorũ, & eorum regiones in patiente docet artificialitèr invenire; & dicitur specialis, eo quia speciales conditiones ad hoc habet.

18. Liber de ascensu, & descensu ipfius intellectus ars dicitur, eo quia ad entia sensibilia, imaginabilia, dubitabilia, credibilia, & intelligibilia docet ascendere, & descendere artificialitèr intellectum, vt de ipsis entibus faciat scientias intellectus,

&

& sic quandoque generales, quandoque speciales discurrendo per nouem subjecta, extra quæ ens existere nullum potest, quæ subjecta sunt hæc, videlicet ipse Deus Angelus Cœlum, homo, brutum, planta, elementa, & elementata, secundum modum cuiuslibet prædictorum; & dicitur specialis, quia speciales conditiones ipse habet.

19. Liber de prædicatione ars dicitur prædicandi, eo quia artificialia principia ipse habet ad inueniendum de prædictis subjectis veritates; & dat modum ipsa principia applicandi ad sermones artificialiter faciendos, & de hoc est per centum, & decem sermones in Arte dicta experientia verè data;

ex-

ex quibus quinquaginta duo sunt de quinquaginta duabus dominicis, & quinquaginta octo alia sunt de sanctis; & dicitur specialis, eo quia principia generalia ad prædicationes specialissimas sunt contracta.

20. Liber de Æquiparantia dicitur ars, eo quia non cōcludit propter quid, nec per quia, sed per æqualia principia, & dicitur specialis, eo quia à conclusione propter quid, & quia est penitus separata.

In mūdo Ars Generalis est multum necessaria, vt intellectus humanus sit cum ipsa generalis ad omnes scientias speciales, quoniam quando in ipsis errat, cum Arte

Necessitas
artis.

I

Gene

Generali se potest dirigere. Et etiã quia plures sunt contingentia dubitabiles, quam sint scripta. Sunt etiam in mundo necessaria viginti artes speciales, vt patet in eisdem, & etiam quia sunt practica Artis Generalis, & cum ipsis scientia possunt faciliter adipisci, de qua facilitate [eo quia vita breuis est] habetur indigentia in hoc mundo. Præterea cum prædictis artibus de nouo inuentis, & cum aliis artibus antiquis, intellectus potest esse artificialiter magis altus, in tantum, quod omnes errores mundi citò destrui possunt. Et mundus in bono, veroque statu poni; & quia prædictas artes non possum in mundo applacitum radicare, imò propter hoc

hoc sum neglectus, ex eo quia vanæ scientiæ, & etiam lucratiuæ volunt, & ambiunt ipsum mundū; & proptèr publicam vtilitatem, quam video in prædictis languero, & viuo intristitia, & dolore, & vado per mundum vniuersum; & qui me impedit audiat, si mentales aures habeat, quantum contra bonum publicum hic consistit.

Liber iste sit Sancto Spiritui cōmendatus, & ea, quæ in ipso sunt per ipsum spiritum deducantur ad perfectionem, & etiam complementum; eo quia proptèr commune bonum factus est, & dictatus. Et quia Spiritus Sanctus est vna communis passiva spiratio, à *Cōmunis ad plura, & non pluriū.*
Patre, & Filio spiratus æqualitèr per

amorem, dicitur, quod illis, qui
Matt. 12. peccant contra Spiritum Sanctum
 non remittetur eis; eo quia pec-
 cant contra bonum publicum, &
 commune; & ideo quilibet hoc
Apocalip.
 2. caute; & qui habet aures audien-
 di audiat puro corde, taliter quod
 non sit contra ordinationem supra
 dictam, quæ communis est ad sa-
 lutem, & sint contra rationes aua-
 ritiae, pigritiae, inuidiae, superbiae,
 & huiusmodi peccatorum; & cū lar-
 gitate, velocitate, legalitate, hu-
 militate, iustitia, & etiam charita-
 te, Sancti Spiritus sint amici, sine
 quibus amicitiam habere Sancti
 Spiritus nullus potest.

Non dubito, imò firmiter ego
 credo, quod si ordinatio posita in
 hoc

hoc libro, sicut diximus, sic procedat, quod cessarent, hæreses, & errores, & discensiones, quæ inter Christianos; oriuntur; eo quia ad impetrandum bonum publicum sunt maximè ociosi; & adhuc ad exaltationem fidei sacro sanctæ, ex eo quia fideles Christiani haberent cum magna diligentia appetitum, ut Regem Bellatorem possent in pluribus adjuvare; ratione cuius iuvaminis esset pax, & concordia inter Principes, & Prælatos, & inter communitates populares, & ideo, qui contra prædictam ordinationem erit, quantum malum consideret perpetrabit, & quantum bonum impediet in hoc mundo; & sic de Sancto Spiritu timorem habeat, sicut dixi.

Fini-

Finiuit Raymundus Librum de
 Fine in Monte Pefulano ad laudē,
 & honorem Sancti Spiritus Mense
 Aprilis Anno Millefimo trecente-
 fimo quinto Incarnationis Domini
 Nostri Iesu-Christi Amen.

Hæc sunt [Amantissime Lector,]
 quæ potuimus ex omnibus exem-
 plaribus, quæ ad manus nostras per-
 venerunt fidelitèr colligere: vnde si
 fortè injuria temporis aliquid in ip-
 sis corruptum fuerit adest Romæ
 apud Fratres Minores exemplar,
 quod judicamus fidele, cum quo
 poterit melius comprobari: vale.

SVM-

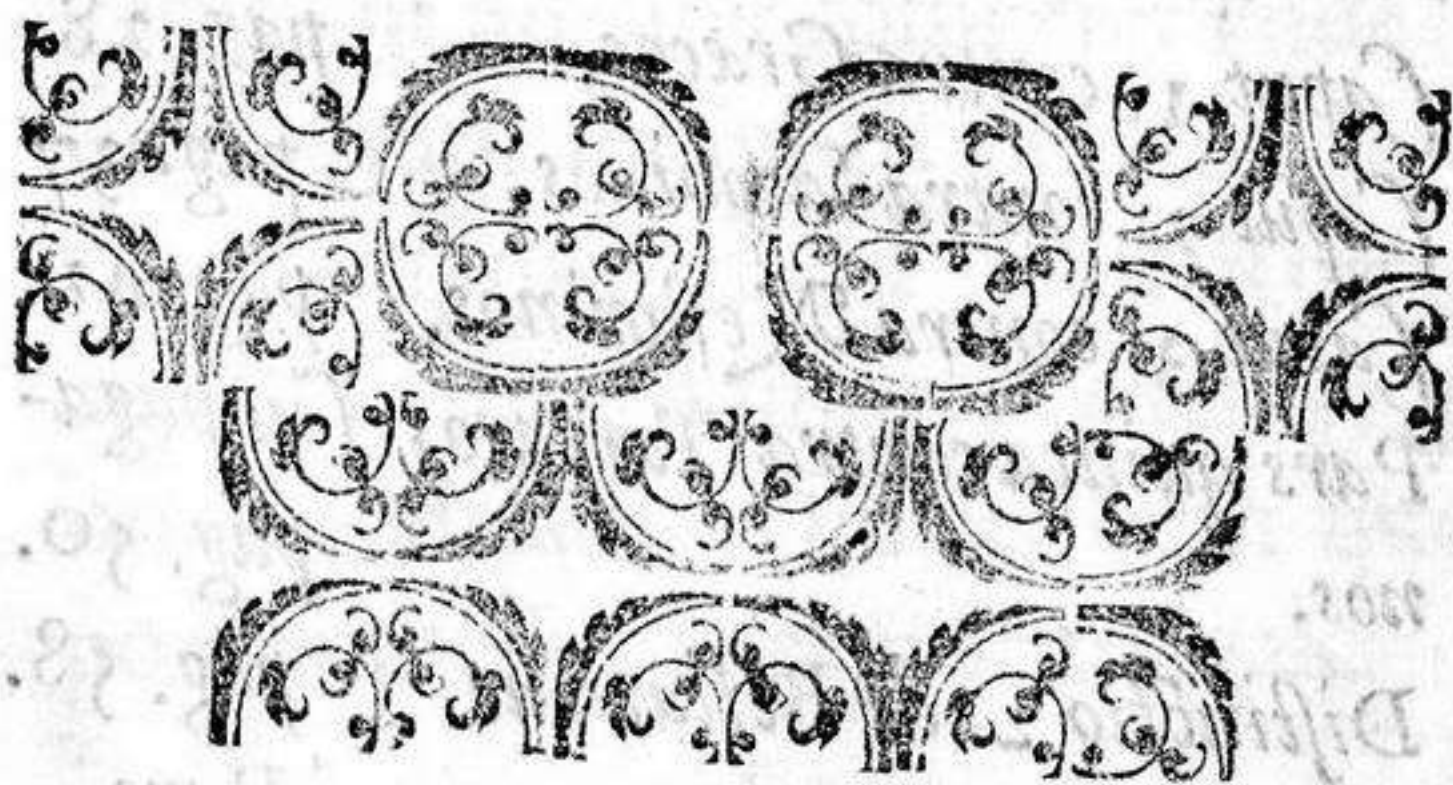

SVMMA TITVLORVM
HVIVS LIBRI.

D IVISIO operis.	pag. 6.
Distinctio prima de disputatio- ne infidelium.	pag. 7.
Pars prima de ordine.	pag. 7.
Pars 2. contra Sarracenos.	pag. 14.
Pars tertia contra Iudeos.	pag. 20.
Pars 4. contra Schismaticos.	pag. 27.
Caput 1. contra Grecos.	pag. 28.
Caput 2. contra Iacobinos.	pag. 37.
Caput 3. contra Nestorinos.	pag. 42.
Pars quinta contra Tartaros nos.	seu paga- pag. 50.
Distinctio 2. de Bellatione	pag. 58.
	Pars

INDEX

<i>Pars 1. de Electione</i>	pag. 59.
<i>Pars secunda de Regula</i>	pag. 72.
<i>Pars tertia de Loco.</i>	pag. 79.
<i>Pars 4. de modo bellandi.</i>	pag. 83.
<i>Pars 5. de Nauarchatu.</i>	pag. 93.
<i>Pars 6. de Prædicatione.</i>	pag. 98.
<i>Pars 7. de Mechanicis.</i>	pag. 104.
<i>Distinctio 3. de Exaltatione intellectus</i>	pag. 110.
<i>Pars 1. de Arte Generali.</i>	pag. 112.
<i>Pars 2. de viginti Artibus specialibus.</i>	pag. 113.

IN-

INDEX

INDEX LIBRORVM QVOS

citatur in presenti volumine.

ARS Generalis variis metho-
dis explicata. pag. 112.

Viginti Artes speciales. pag. 110.

& 113.

Liber de Deo. pag. 18.

Liber de Disputatione fidei, & in-
tellectus ibidem.

Liber de Syllogismis. pag. 26.

Liber de actibus Diuinarum digni-
tatum. pag. 26.

Liber quinque Sapientũ. pag. 26.

Liber quid de Deo homo credere
debet. pag. 28.

Liber de Doctrina puerili. pag. 78.

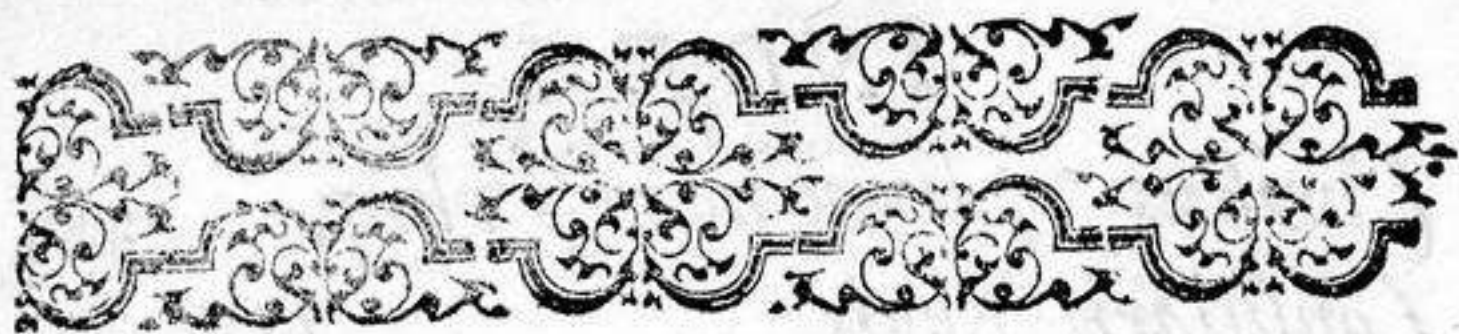
Liber Blanquerna in quo tractat
de quinque statibus, scilicet

Ma-

INDEX.

- Matrimonio, Religione, Præ-
latura, Apostolica Dominatio-
ne, & vita Heremitica. pag. 78.
Liber de Mirabilibus orbis, seu
Felix. pag. 78.
Liber Alchindi arabicé compo-
tus. pag. 102
Liber Teliph etiã arabicus. 102.

INDEX RERVM NO-
tabilium.

A.

ANIMA est incorruptibilis pag.

37.

Artes quas fecit. pag. 110.

Astrologus sæpè decipitur. pag. 56.

Authoritas non est contra rationem.

pag. 26.

C.

CHARITAS oblita. pag. 3.

Christus est vna persona. pag. 37.

Christus habet duas naturas. pag. 37.

Chris-

INDEX.

<i>Christus vt homo non est vbiq;</i>	38.
<i>Consilarii Regis.</i>	pag. 77.
<i>Corpus est corruptibile.</i>	pag. 37.
<i>Crux quare rubea.</i>	pag. 72.
<i>Crux vbi ferenda.</i>	pag. 73.
<i>Crucis longitudo, & latitudo.</i>	pag. 74.
<i>Crux quare supra nigrum.</i>	pag. 75.

E.

E MBRIO <i>habet quatuor naturas.</i>	pag. 43.
--	----------

F.

F IDES <i>Catholica quomodo incepit.</i>	pag. 11.
<i>Fides Catholica est probabilis.</i>	pag. 17.

G.

INDEX.

G.

GENTILIS non habet sciencias.

pag.

50.

Gentiles credunt multa falsa. pag. 56.

Græcorum error impugnatur. pag. 28.

H.

HOMO habet libertatem. pa-

gina.

56.

I.

IACOBINI impugnatur. pag. 37.

Incarnatio fuit in instanti. pag. 44.

Infideles spernunt predicatores. pag.

11.

Intellectus appetit verum.

pag. 41.

Iudei

INDEX.

<i>Iudæi impugnantur.</i>	pag. 20.
<i>Iudæi quare non baptizantur.</i>	pag. 27.

M.

M IRACVLA quare modo non sunt.	pag. 12.
<i>Miraculum Sarracenorum.</i>	pag. 19.
<i>Modi bellandi</i>	pag. 83.
<i>Monasteriorum constructio.</i>	pag. 8.
<i>Monasteriorum ordinatio.</i>	pag. 10.

N.

N AVARCHVS Frater.	pag. 93.
<i>Nestorini impugnantur.</i>	pag. 42.

O.

O FFICIALES Artium liberarum.	pag. 100.
	Offi-

INDEX.

Officiales mecanici. pag. 106.

P.

P *EC* *C* *A* *T* *V* *M* *in Spiritum Săc-*
tum. pag. 124.

Pœna inferni. pag. 88.

Prædicatores fratrum. pag. 98.

R.

R *E* *G* *V* *L* *A* *ordinis.* pag. 72.

Religio. pag. 60.

Regis electio. pag. 60.

Regis intentio. pag. 61.

Regis honor. pag. 70.

S.

S *A* *R* *R* *A* *C* *E* *N* *I* *falsa de nobis cre-*
dunt. pag. 14.

Sar-

INDEX.

Sarraceni docti non credūt Mahometo.
 pag. 17.

Sarracenorum legem facile potest probari esse falsam. pag. 53.

Schismatici quare sunt in mundo. pag. 50.

Pagina.	Lin.	Errata	Correcta.
95.	11.	barraro.	barbarorū
11.	5.	illis	illic
68.	7.	guadio	gaudio
71.	5.	nabilē	nobilem
86.	3.	yellēt.	pacem
108.	2.	coapert.	cooperturę

& lin. 109. pag. 11. tolle punctū,
 quod est anre in quirant.

BIBL. PUBL. MALLORCA

1056304

R. Lluïl 158

R.

LIUUI

158